

Motiivi

1 • 2019 JHL – Julkisten ja hyvinvointialojen liitto

SOTE-MULLISTUS

Työntekijät
pelinappuloina?

TOISIIN HOMMIIN

Konttorista
ratapihalle

LUE MYÖS

Työpaikalla
saa
riidellä

Vill se
barnen
röra på sig

Keuruun
kelluva
kiinteistöhoitaja

ROSA MERILÄINEN

PÖÖ!

Jäsenenä henkivakuutus

MAKSAA VAIN UIMAREISSUN KUUSSA

Tee pieni päätös, jolla voi olla valtava merkitys. Henkivakuutus auttaa säilyttämään perheesi nykyisen elintason, jos toinen jää yksin pitämään huolta kaikesta. Järjestöjäsenenä saat Ifistä vakuutuksen jo muutamalla eurolla kuussa. Aloita katsomalla oma hintasi nyt heti.

henkivakuutuskuntoon.fi

*Suomen edullisimman henkivakuutuksen (Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINEn hintavertailu 09/2016) järjestöjäsenille myöntää Suomen vanhin henkivakuutusyhtiö, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva.

Tutkitusti
**SUOMEN
EDULLISIN***

010 19 19 19

VAIN VERKOSSA
motiivilehti.fi

10 vinkkiä

Näin ylläpidät
etiikkaa hoitotyössä.

Aktiivimalli

Mitä tuumii työtön?

Oikeus voitti

KKO ratkaisi tapauksia
JHL:n jäsenten eduksi.

– *Kolmessa viikossa
tehtiin kahden
kuukauden työ.*

PÅ SVENSKA

26

En morgonkram
värmer hela dagen.

45

Solveig Stenroos blev
vävlärare på fritiden.

48

Kurser ger idéer och
praktiska kunskaper.

08

Niina Holmista tuli
uuden ja upean
keskustakirjasto
Oodin informaattikko.

Kirjasto
Bibliotek • Library

SISÄLTÖ

6

Joka neljäs tekee Suomessa yötyötä, kertoo tuore selvitys.

14

VR Transpointin myyntipäällikkö Heidi Kurki vaihtoi raidetta.

18

Saattohoitokurssilla pohdittiin, kuinka kuoleva kohdataan.

20

Tuomo Kyllästinen on Keuruun kelluva kiinteistöhoitaja.

22

Mikä eteen, kun työkaverin kanssa menevät mopit ristiin?

26

Oscar Maukkonen inspireras av eftisbarnens idéer.

28

Rosa Meriläinen on ihan kuin Minna Canth.

36

Sirpa Sokura vaihtoi viisi-kymppisenä ammattia.

48

Kurser har alltid något nytt också för förtroendemän.

PALSTAT

25 Raati

36 Minä numeroina

44 Laki

47 Kysy ihmeessä

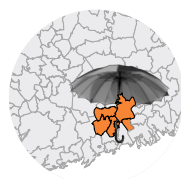
50 Kolumni

EDUNVALVONNASTA KIINNOSTUNUT, LUE AINAKIN NÄMÄ:

OIKEUKSIA TYÖTTÖMILLE

Työtöntä rankaisevasta aktiivimallista tulee astetta kohtuullisempi: liiton koulutukset täyttävät pian aktiivisuusehdon. **Sivu 34**

SUURI SOTE-MYLLÄYS

Keski-Uudenmaan kunta-yhtymä kokoaa kuusi kuntaa yhden sote-sateenvarjon alle. Työntekijät huolestuivat huomisesta. **Sivu 38**

RASKAUS JA TYÖSUHDE

Lain mukaan raskaus ei kelpaa syyksi olla jatkamatta määräaikaaisuutta, JHL:n juristi kertoo. Kuinka käytännössä? **Sivu 44**

Hyvää työhyvinvoinnin vuotta!

UUSI VUOSI luo toivoa paremmasta. Toivon, että tänä vuonna työnantajat panostavat työhyvinvointiin ja luopuvat työpahoinvoinnista.

Työterveyslaitos arvioi 2016, että työpahoinvointi maksoi työnantajille 25 miljardia euroa. Pahoinvointi näkyy sitoutumattomuutena, työkyvyttömyytenä ja sairauspoissaoloina. Sen keskeinen syy on huono työkyvyn johtaminen.

Julkisen alan työntekijät ovat olleet sitoutuneita työhönsä, vaikka palkat ovat matalat. Sitoutuminen on tullut siitä, että hyvinvoinnin puolesta on tehty työtä.

Nyt myönteinen kehitys on pysähtynyt, kertoo Kevan

Julkisen alan työhyvinvointi -selvitys. Julkisen sektorin rajujen udistusten jäljiltä työntekijöillä ei ole aikaa hoitaa hyvin perustehtävänsä.

Tutkimuksesta selviää, että melkein jokainen pitää työtään merkityksellisenä. Lähes neljä viidestä kokee työssään iloa ja innostusta. Yhtä moni arvioi työkykynsä hyväksi tai erinomaiseksi.

Samalla kuitenkin vain 59 prosenttia kunta-alan, 73 prosenttia kirkon ja 64 prosenttia valtion virastojen työntekijöistä katsoo voivansa vaikuttaa työhönsä. Aiempaa harvempi arvioi hyväksi voimavaranan kohdata muutoksia työssään.

Henkistä kuormitusta kokee 61 prosenttia kuntien, 52 prosenttia kirkon ja 46 prosenttia valtion virastojen työntekijöistä. Jopa kolmannes henkilöstöstä on sitä mieltä, että aikaa työn tekemiseen ei ole riittävästi. Sosiaali- ja terveysalalla sekä poliisi-toimessa ja vankeinhoidossa lähes joka toinen on kohdannut väkivaltaa tai sen uhkaa asiakkaan taholta.

Surullista kyllä, tätä tietoa ei juuri hyödynnetä. Vain joka toinen johtoryhmä käsittelee säännöllisesti työkyvyn mittareita. Alle puolet julkisen alan organisaatioista on tehnyt suunnitelman sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Työkyvyttömyyseläkkeiden ehkäisemiseksi suunnitelma on vain neljäsosalla.

Hyviä toimintatapoja työurien tukemiseksi on useissa organisaatioissa. 93 prosentilla organisaatioista on käytössä työkyvyn varhainen tuki. Henkilöstön voimavaroja muutoksessa tuetaan parhaiten, kun työkykyä edistetään suunnitelmallisesti ja ennakoiden. Erityisen tarpeellista on arvioida kattavasti työterveyshuollon vaikuttavuutta.

Digitalisaatio ja julkisen sektorin rakenteelliset uudistukset tuovat mukanaan yhä lisää merkittäviä muutoksia. Työkyvyn johtaminen muutoksessa maksaa itsensä takaisin moninkertaisesti. Työnantajat, let's go!

Päivi Niemi-Laine, puheenjohtaja

PÄ
SVENSKA
motiivilehti.fi

200
tuhatta
jäsentä

JHL:N AMMATTIALAT

- Ravitsemis- ja puhtausalan ammattilaiset
- Kasvatuksen ja ohjauksen ammattilaiset
- Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset
- Tietotyön ja hallinnon ammattilaiset
- Tekniikan ja liikenteen ammattilaiset
- Turvallisuuden ammattilaiset

**Seuraava
lehti
ilmestyy
13.3.**

Motiivi

Julkisten ja hyvinvointialojen liiton jäsenlehti / PL 101, 00531 Helsinki / motiivi-lehti@jhl.fi / motiivilehti.fi / Julkaisija Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry / Päätoimittaja Heidi Hänninen / Toimitussihteeri Samuli Launonen / Taitto Kati Ahonen ja Saija Heinonen / Toimittajat Saija Heinonen, Ulla Puustinen ja Hellevi Raita / Trafikiikki Kati Ahonen puh. 010 7703 368 / Sähköposti: etunimi.sukunimi@jhl.fi / Aikakauslehtien Liiton jäsen / JHL:n yhdistysten kokousilmoitukset www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma / Medimyynti Saarsalo Oy, lauri.anttila@saarsalo.fi, 040 132 7552 tai mikko.salmensuu@saarsalo.fi, 044 777 5112 / LT2017, 196 025 / ISSN 1795-7249 (printti) / ISSN 2341-8540 (verkkojulkaisu) / Paino Forssa Print / Toimituksen tilaama tai sille tarjottu aineisto julkaistaan ehdolla, että aineistoa voidaan käyttää myös osana julkaisijan sähköisiä tai muita jakelukanavia. Lehti ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Motiivi painetaan suomalaisella paperilla.

KKO linjasi oikeuskäytäntöä

KORKEIN OIKEUS (KKO) ANTOI viime syksynä kolme liikkeen luovutusta koskevaa tuomiota, jotka kaikki päättyivät JHL:n jäsenten kannalta myönteisesti. Lisäksi KKO:n ratkaisut selkeyttävät oikeuskäytäntöä ja parantavat työntekijöiden asemaa palveluntuottajan vaihtuessa.

Kahdessa tapauksessa oli kyse palvelun siirtymisestä yksityiseltä palveluntuottajalta kunnalliselle. Kummassakin olisi KKO:n mukaan pitänyt noudattaa liikkeen luovutusta, jolloin työntekijät olisivat siirtyneet Mikkelin kaupungin ja Eksote-kuntayhtymän palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Tämän takia oikeus määräsi ne maksamaan tuntuvat korvaukset työsuhteiden perusteettomasta päättämisestä.

Kolmas koski iltapäivätoimintaa, jonka Porvoon kaupunki hankki ostopalveluna yhdistyspohjaiselta toimijalta. Palveluntuottajan vaihtuessa olisi pitänyt noudattaa liikkeen luovutusta, ja niinpä KKO tuomitsi Kansallisen Lastenliiton maksamaan yhdelle työntekijälle seitsemän kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen ja kolmen oikeusasteen oikeudenkäyntikulut.

- KKO:n ratkaisu tarkoittaa, että suojaa on annettava, vaikka liikkeen luovutus koskisi vain yhtä työntekijää, toteaa JHL:n juristi **Kati Piipponen**.

Kaikkissa kolmessa tapauksessa liitto myönsi oikeusapua jäsenilleen.

LUE LISÄÄ KKO:n ratkaisuista Motiivin verkkolehdestä, motiivilehti.fi

Suomen talouskasvu hidastuu tänä vuonna noin 1,5 prosenttiin. (Lähde: Valtiovarainministeriö)

Työttömille väljempi opiskeluoikeus

Yli 25-vuotiaat työttömät voivat opiskella enintään kuusi kuukautta menettämättä työttömyysetuuttaan. Muutos astui voimaan vuoden alussa.

Aiemmin TE-toimisto arvioi, onko työnhakijalla koulutustarvetta ja saattoi sillä perusteella evätä työttömän opinnot. Enää TE-toimisto ei arvioi myöskään opintojen pää- tai sivutoimisuutta.

Lakimuutoksen tavoitteena on kannustaa työttömiä aloittamaan opinnot ilman pelkoa työttömyysetuuden menettämisestä. Opinnoista tulee kuitenkin ilmoittaa TE-toimistoon, ja niiden tulee tukea henkilön työllistymistä tai yritystoimintaa. Opiskelu ei ole jatkossakaan pätevä syy kieltäytyä kokoaikatyöstä tai työllistymistä tukevista palveluista, jos niitä tarjotaan.

Joka neljäs tekee yötyötä

Suomessa tehdään yötyötä enemmän kuin muualla Euroopassa. Tämä käy ilmi SAK:n tuoreesta työolobarometrasta.

Suomessa lähes joka neljäs työssä käyvä tekee yötyötä, muualla Euroopassa keskimäärin joka viides (19 prosenttia). Vuorotyötä tehdään suunnilleen saman verran kuin Euroopan unionin maissa, noin 19 prosenttia työllisistä.

Sekä yö- että vuorotyötä tekevien määrä on SAK:laisilla toimialoilla noussut vuodesta 2014, jolloin edellinen työolobarometri tehtiin. SAK:n jäsenistä vuorotyötä tekee 43 prosenttia, yötyössä olevien määrä on sama kuin työntekijöillä keskimäärin.

Eniten yötyötä tehdään kuljetusaloilla, teollisuudessa ja julkisen sektorin terveydenhoidossa.

1/4

Keskimäärin joka neljäs tekee yötyötä Suomessa.

43 %

SAK:n jäsenistä 43 prosenttia on vuorotyössä.

1202

SAK:n työolobarometriin vastasi yli tuhat.

VR Track myytiin pörssiyritykselle

Noin 700 JHL:n jäsenen työnantaja vaihtui, kun norjalainen pörssiyritys NTC Group osti VR-Groupin tytäryhtiön VR Track Oy:n. Yrityskaupan seurauksena VR-yhtymästä tulee NRC Groupin suurin osakkeenomistaja runsaan 18 prosentin osuudella.

Kaupan henkilöstövaikutukset ovat ainakin toistaiseksi vähäiset.

– Paltan kanssa neuvoteltu Rautatiealan työehtosopimus on voimassa vuoden 2021 tammikuun loppuun, ellei sitä irtisanota päättymään aikaisemmin. Myös henkilöstön erityiseläkkeitä koskeva etuus säilyy, kertoo Raideammattilaiset JHL:n puheenjohtaja **Teppo Järnstedt**.

Kaupan myötä VR Trackin nimi vaihtuu NRC Group Finland Oy:ksi. Se on osa NRC Groupia, joka on Pohjoismaiden suurin raideinfra rakentaja- ja kunnossapitoyritys. Yhtymä työllistää noin 2 500 henkilöä, joista 1 400 Suomessa.

Kuntayhtymä tarjoaa uusia henkilöstöetuja

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä on tarjonnut vuoden alusta uusia henkilöstöetuja. Etuihin kuuluu työnantajan maksama sairaan, alle 12-vuotiaan lapsen kotihoitopalvelu sekä palkallinen vapaapäivä 12–17-vuotiaan nuoren äkillisen, vakavan sairastumisen vuoksi. Lisäksi työntekijä voi saada muutaman päivän sairausloman äkillisen kriisin kohdatessa perhettä. Luvan myöntää esimies.

Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus KVTES mahdollistaa 1–4 päivän palkallisen poissaolon, jos alle 12-vuotias lapsi sairastuu. Kuntayhtymän työntekijä voi nyt tilata kotiinsa ammattitaitoisen lastenhoitajan enintään neljäksi päiväksi veloituksetta.

Palkallinen vapaapäivä teini-ikäisen sairastuessa äkillisesti on tietävästi ainutlaatuinen etuus, jota ei ole käytössä niin yksityisillä kuin julkisillakaan työnantajilla.

3 X ASIA

Kunnallisvero nousee

Kaikkiaan 46 kaupunkia ja kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuoden alussa. Kuntaverot laski viidessä kunnassa.

Manner-Suomen korkein kunnallisveroprosentti on (22,5) on Haapajärvellä, Honkajoella, Jämijärvellä, Reisjärvellä ja Teuvalla. Alhaisin verotaja on Kauniainen (17,0).

Ensimmäiset valmistuvat

Ensimmäiset henkilökohtaisen avustajan ammatillisen koulutuksen suorittaneet valmistuvat tammikuussa 2019. Opetushallitus vahvisti tutkinnon perusteet vuoden 2018 alussa.

Ensimmäiset tutkinnon suorittaneet valmistuvat yrityskohtaisesti räätälöidystä oppisopimuskoulutuksesta, jonka toteuttivat Tampereen Aikuiskoulutuskeskus ja hoivapalveluyritys Onni hoiva. Koulutus tapahtui työn ohessa ja kesti puoli vuotta.

Ansioturvaa kaikille?

Sosiaali- ja terveysministeriön selvitys ansiosidonnaisen työttömyysturvan laajentamisesta kaikille työttömille on valmistunut. Selvitys tarjoaa kolme vaihtoehtoa: peruspäiväraha muutetaan ansiosidonnaiseksi, työttömyyskassan jäsenyydestä tehdään pakollinen tai työttömyysturvan hallinnointi ja maksatus annetaan Kelalle.

Kaikki vaihtoehdot kasvattavat julkisia menoja. Selvitys on alustava, eikä välittömiä toimia hankkeen toteuttamiseksi ole suunnitteilla.

Koko luokan äiti

JHL-läinen Terhi Tuomainen työskentelee erityisnuorten koulunkäynninohjaajana. Hän on lähellä, kun murrosikäiset opettelevat aikuisuuden aakkosia - vaikka matkustamalla yhdessä bussilla.

Koulujuttu kiinnosti

Lempeästi jämäkkä. Sellainen on koulunkäynninohjaaja Terhi Tuomainen, kun hän opastaa Tampereen Kaukajärven koulun erityisnuoria matematiikan saloihin ja elämäntaitojen hallintaan. Lukijoihin Tuomaisen empaattinen asenne teki vaikutuksen, sillä juttu valittiin viime numeron (Motiivi 10/2018) kiinnostavimmaksi.

Juttu oli otsikoitu "Koko luokan äiti". Kuvat juttuun otti Vesa Tyni.

Myös laaja ilmiöjuttu lastensuojelusta sai paljon kiitosta. Juttu oli otsikoitu "Pahan kierrettä pysäyttämässä", ja sen kuvituksesta vastasi Suvi Sillanpää.

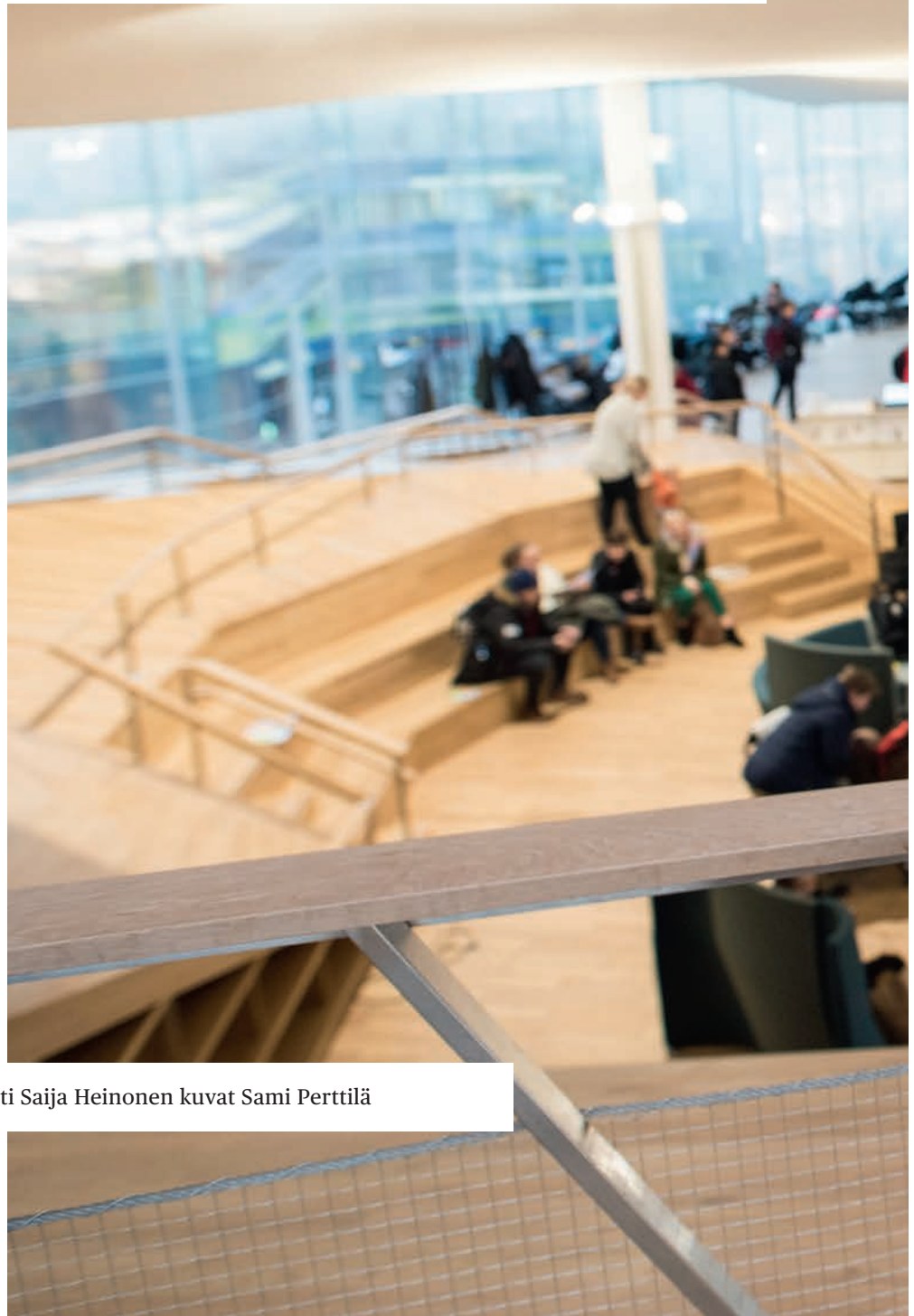
Arpaonni suosi seuraavia: Pirkko Manninen, Jyväskylä, Tuija Remmler, Hanko ja Maija Sulku, Lahti.

ANNA PALAUTETTA tästä numerosta 20.2. mennessä: motiivilehti.fi/palaute

Oodi-henki syntyi heti

Niina Holm siirtyi pienestä kaupunginosakirjastosta informaattikoksi uuteen ja uljaaseen keskustakirjasto Oodiin. Hän ja koko muu työyhteisö ovat päättäneet luoda maailman parhaan kirjaston.

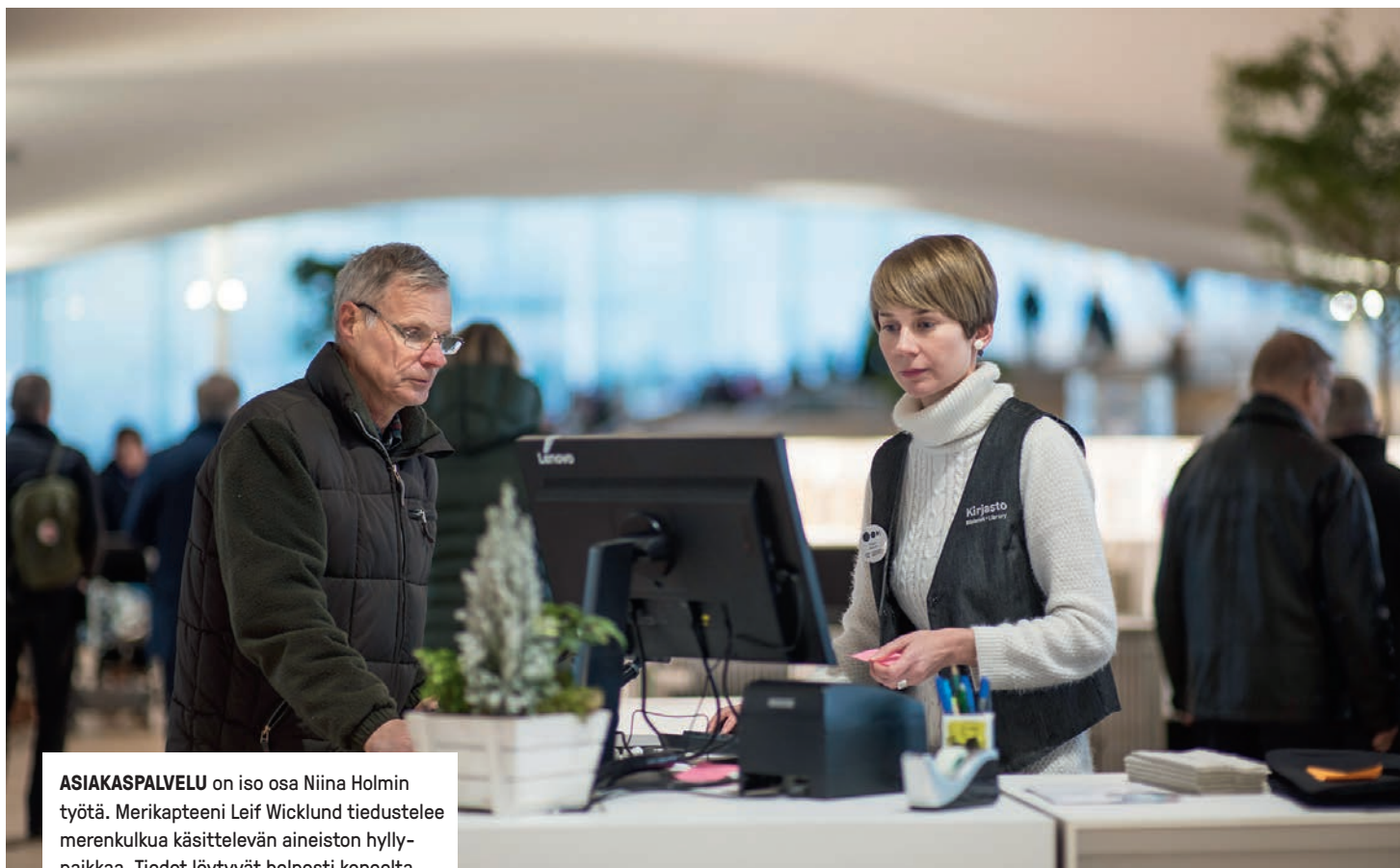

teksti Saija Heinonen kuvat Sami Perttilä

ASIAKASPALVELU on iso osa Niina Holmin työtä. Merikapteeni Leif Wicklund tiedustelee merenkulkua käsittelevän aineiston hyllypaikkaa. Tiedot löytyvät helposti koneelta.

Niina Holm sai huhtikuussa iloisia uutisia: hänet oli valittu informaattikoksi upouuteen toimipaikkaan, Helsingin keskustakirjasto Oodiin.

Pääkaupungin paraatipaikalla Töölönlahdella sijaitseva Oodi lienee kaikkien aikojen kunnianhimoisin suomalainen kirjastohanke. JHL:läinen Holm, 42, siirtyi keskustakirjastoon pienestä Tapulikaupungin lähikirjastosta Koillis-Helsingistä.

Titteli vaihtui erikoiskirjastonhoitajasta informaattikoksi. Vaihtoon menivät myös tehtävät ja työyhteisö. Oodissa Holmilla on 53 työkaveria, kun Tapulikaupungissa heitä oli yhden käden sormilla laskettava määrä.

Työsuhde alkoi virallisesti lokakuun alussa, mutta Holm alkoi suunnitella kirjaston kokoelmia jo kesällä. Aineistot olivat olleet mietinnässä monta vuotta, ja ensimmäisenä työnä oli kartoittaa, mitä on valmiina ja mitä vielä tarvitaan.

- Pohdimme, millaisin painotuksin lähdemme liikkeelle: mikä on aikuisten ja lasten aineistojen suhde. Ja miten laaja on esimerkiksi ruotsinkielinen aineisto. Samalla yritimme hieman ennustaa erityyppisten asiakkaiden kiinnostuksen kohteita.

Valtava määrä hikeä ja jokunen uupumuksen kyynelkin vuodatettiin, että uuden kirjaston ovet saatiin yleisölle avoimiksi sovitussa aikataulussa joulukuun alkupäivinä.

Tilojen valmistuminen viivästy, ja se aiheutti loppusuoralla pitkiä ja raskaita työrupeamia koko 54 hengen henkilöstölle. Rakennukseen oli mahdollista päästä vasta 9. marraskuuta käsittelemään ja hyllyttämään aineistoja.

- Oikeastaan kolmessa viikossa tehtiin kahden kuukauden työ. Tohinaa riitti, Holm muistelee.

Yhteen hiileen puhaltaminen osoitti heti voimansa. Koko henkilöstö osallistui aineistojen lajitteluun ja paikoilleen laittamiseen. Työntekijöiden kesken oli jo syntynyt käsite Oodihenki.

Työ ohjaa tekijäänsä

Oodiin syntyi valtava yleisöryntäys, ensimmäisen reilun viikon aikana kävijöitä oli yli 130 000. Haastatteluhetkellä avajaisista on kulunut vajaat pari viikkoa. Salamasuosion ja toisen kerroksen kaupunkiverstaan viimeistelyjen vuoksi henkilökunta ei ole vielä päässyt normaaliin työrytmiin.

Kävijöitä oli avausviikolla enemmän kuin Holmin edellisessä työpaikassa koko vuonna. Jatkossa päivittäiseksi vierailijamääräksi on arvioitu noin 10 000. Asiakaspaljouso ei ole ainoa asia, joka on tyystin uutta.

- Puitteet ja työyhteisö ovat huiman erilaiset. Myös asiakasprofiili on toisenlainen täällä keskustassa, Holm miettii.

Joustavuuteen Holm kertoo oppineensa jo edellisessä toimipaikassa Tapulikaupungissa. Kokonaisuus pysyi hallussa, kun pääsi tekemään kaikkea, mitä kirjastotyö pitää sisällään.

- Sama suuntaus on täälläkin, eli ei pidetä liian tiukasti kiinni titteleistä tai annetuista rooleista. Toimeen tartutaan siellä, missä on isoin tarve.

Alkuvilinän aikana on aikataulutettu sitä, kuka on milloinkin tiettyssä työtehtävässä ja -pisteessä. Tilanteen rauhoituttua on tarkoitus siirtyä malliin, jossa työntekijät saavat päättää tehtävistään ja sijoittumisestaan vapaammin. Samalla monen toiminnan talossa opetellaan myös aivan uudenlaisia töitä.

Maailman parhaaksi

Henkilöstö sai rauhassa tutustua toisiinsa ennen kuin siirtyi päivittäiseen rutiiniin.

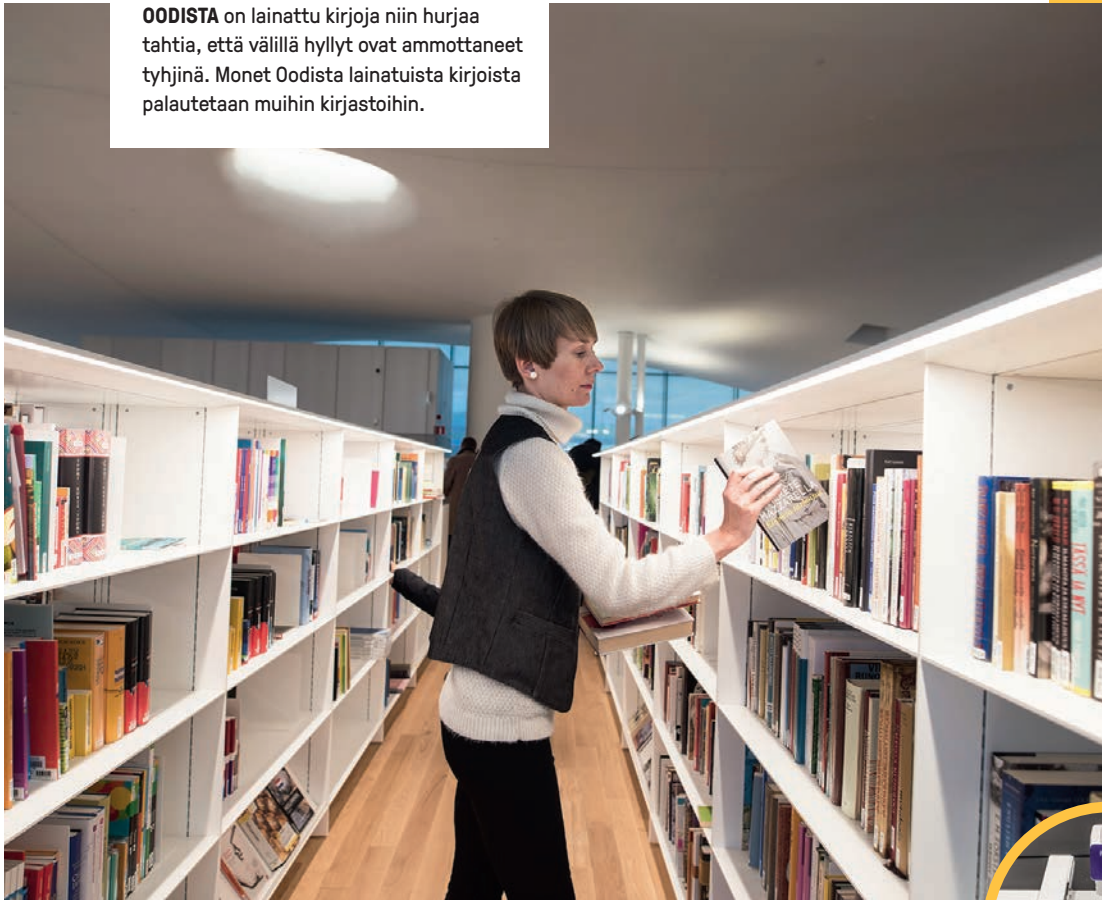
- Pohdimme, millainen työyhteisö oikeasti haluamme olla. Sovimme pelisäännöistä ja mietimme yhteisiä arvoja, joihin olemme valmiita sitoutumaan. Näihin kaikkiin perustuu Oodihenki.

Yhteistyön tuloksena syntyi myös Oodi-opas kaikille talossa työskenteleville. Keskustakirjastossa painotetaan avoimuutta

OODISTA on lainattu kirjoja niin hurjaa tahtia, että välillä hyllyt ovat ammottaneet tyhjinä. Monet Oodista lainatuista kirjoista palautetaan muihin kirjastoihin.

Uutta, vanhaa ja lainattavaa

Oodista tuli alusta lähtien kaupunkilaisten keskustaoluhuone. Siellä voi paitsi lainata kirjoja, myös käyttää erilaisia teknisiä vempaimia. Tai ihan vain rentoutua, kuunnella musiikkia, lukea lehtiä ja nauttia ympäröivästä rauhoittavasta ja kauniista tilasta.

Kirjasto = kirja

Jo nimikin sen kertoo, ei ole kirjastoa ilman kirjoja. Oodissa on 100 000 kappaleen kokoelma kirjoja, lehtiä, nuotteja, leffoja ja pelejä. Kirjoja löytyy lähes 20 eri kielellä.

Kaupunkiverstas

Toisen kerroksen verstastiloissa on käytettävissä muun muassa ompelukoneita, saumureita, 3D-tulostin, skannereita, laserleikkuri, tarratulostin, lämpöprässi ja keittiö. Ja jatkossa myös studiotilat.

– Ehkä olemme vielä vähän ihastumisvaiheen pumpulisessa ensihuumassa.

ja tasa-arvoa. Kaikki ovat samalla viivalla, kirjastonjohtajasta siistijöihin.

Työyhteisössä on luvattu pitää aistit valppaina. Jos joku vaikka näyttää väsyvän, toiset paikkaavat.

- Kannustamme myös oman hyvinvoinnin tarkkailuun ja siitä huolehtimiseen. Saattaa olla, että olemme vielä vähän selaisessa ihastumisvaiheen pumpulisessa ensihuumassa, mutta tunteet ja huolet ovat kyllä ihan aitoja, Holm toteaa hymyillen.

Hän lisää, että rima on asetettu korkealle suhtautumisessa niin työyhteisöön, asiakkaisiin kuin työntekoon. Henkilöstö on tosissaan tekemässä maailman parasta kirjastoa.

Demokratiaa, ekologisuutta, taloudellisuutta

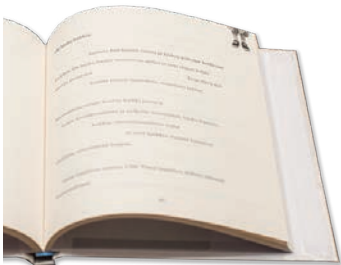
Oodissa on valtava määrä tapahtumia ja se tarjoaa asiakkaille paitsi kirjoja, myös lukuisia muita palveluja.

- Haluamme tehdä töitä sen eteen, että Oodista tulisi luvattu sanataiteen talo, muutenkin kuin lainattavien kirjojen muodossa.

Loppuvuodesta avautui toisen kerroksen kaupunkiverstas laitteineen ja toimintoineen. Talossa ovat vuokralla myös kahvila, ravintola ja elokuvateatteri Kino Regina.

Myöhemmin keväällä saadaan käyttöön lisää ammattilais-tason tiloja eri tarkoituksiin.

- Tänne voi kuka tahansa esimerkiksi tulla levyttämään ja tekemään vaikka musiikkivideon. Upeinta on se, että tilat ja laitteet ovat käyttäjille lähes maksuttomia, Holm korostaa.

Ujoille, työläisille, papoille, söpöille...

Noin 400 sanasta koostuva Otto Karvosen teos *Omistus-kirjoitus* kiertää kerrosten välisessä portaikossa ja kuvaa sitä, keille uusi kirjasto on omistettu.

Pallotuoli

Eero Aarnion klasikkotuoleihin voi vetäytyä omiin oloihinsa. Tuoleihin on upotettu myös äänentoistolaitteet.

Luonnonmukaiset ilmanraikastajat

Kolmannen kerroksen *Kirjataivaasta* löytyy yhdeksän harvinaista sarviketapanipuuta.

– Oodi-henki perustuu yhteisiin arvoihin.

Oodissa on vallalla demokratia-ajattelu: jokaisen ulottuville tuodaan laadukkaat ja viimeisimmät laitteet. Kaikki pääsevät opettelemaan tekniikan huippu-uutuuskäyttämistä.

- Ekologisuus ja taloudellisuus ovat verstoiminnassa isoja juttuja. Ei tarvitse ostaa omia koneita ja laitteita. Jos lahje tai hiha repsottaa, tänne voi tulla korjaamaan. Tai printtaamaan 3D-mötikän, jolla korjaa rikkiänsä koneen.

Oikeaan osuneet verorahat

Informaation työpäivä sisältää asiakaspalvelua, hyllytystä, kokoelmavastuuta sekä yhteistyökumppaneiden tapaamisia. Holm järjestää muun muassa kirjailijavierailuja, joita on sovittu jo pitkälle keväeseen.

Asiakaspalautetta tulee paljon.

- Suurin osa kommentista on positiivisia. On kiitelty, että kerrankin verorahat ovat menneet oikeaan osoitteeseen.

Avajaisista Holmin mieleen jäivät erään rouvan kyyneleet ja toteamus, että Oodi on lahja meille kaikille. Lisäksi asiakkaan sydäntä oli lämmitänyt, että vieraat päästettiin sisään jopa ennen tasavallan presidenttiä. Säätyn katsomatta.

Henkilökunta ottaa parannusehdotuksia mielellään vastaan. Toiveisiin pyritään vastaamaan. Uutta aineistoa on palautteiden perusteella jo tilauksessa.

- Hieman yllätti se, miten isolta osin Oodista muodostui heti alussa lasten- tai oikeastaan perhekirjasto, Holm sanoo.

Se ei ole ihme. Pehmeä akustiikka ja villakatto vaimentavat äänet korvalle lempeäksi. Silmälle riittää kaunista katseltavaa.

- Tilat ovat toimivat niin työntekijöiden kuin asiakkaiden kannalta.

Vaikka talo on iso ja komea, on se silti kutsuva ja ihmisen kokoinen. Täällä on tilaa hengittää ja ihmisen hyvä olla. □

AMMATTINA

Kirjasto- ja tietopalveluala

LUKUMÄÄRÄ
n. 4 500 (2015)

JÄSENINÄ JHL:SSÄ
noin 1320

ERI OPINTOPOLKUJA
näyttötutkinto, toinen aste,
AMK, yliopisto

TYÖLLISYYSTILANNE
työllistyminen ilman
koulutusta vaikeaa

Kirjasto- ja tietopalvelualalla työhön kuuluvat olennaisesti asiakaspalvelu, varausten käsittely sekä hyllyttäminen, tiedon haku, aineistojen luokittelu, kuvaus ja hankinta, yhteydenpito muihin toimipisteisiin, nidosten korjaaminen ja päällystäminen.

Ammattinimikkeitä ovat muun muassa kirjastonhoitaja, kirjastovirkailija, kirjastoautonkuljettaja, erikoiskirjastonhoitaja, erikoiskirjastovirkailija, kirjastoapulainen, järjestelyapulainen, tietopalvelusihteeri ja kulttuurituottaja.

Yleisiä kirjastoja ovat kuntien ja kaupunkien kirjastot sekä maakuntakirjastot ja Helsingin kaupunginkirjasto, joka toimii yleisten kirjastojen valtakunnallisena keskuskirjastona. Yleisten kirjastojen kaltaisia laitoskirjastoja on myös kouluissa, sairaaloissa ja vankiloissa.

Tieteellisiä kirjastoja ovat Kansalliskirjasto, yliopistojen kirjastot, ammattikorkeakoulujen kirjastot ja erikoiskirjastot.

Erikoiskirjastoja ovat esimerkiksi Eduskunnan kirjasto, Museoviraston kirjasto, Suomalaisen kirjallisuuden seuran kirjasto, Tilastokirjasto sekä Valtion Teknillisen Tutkimuskeskuksen tietopalvelu.

Näkövammaisten kirjasto Celia tarjoaa valtakunnallisesti kirjastoaineistoa näkövammaisille ja muille lukemisesteisille.

Helpotusta vatsavaivoihin

TIESITKÖ?

Kun suoli ei tyhjene kunnolla, voi suolistossa alkaa käymisprosessi, joka aiheuttaa turvotusta, ilmavaivoja ja toisinaan jopa lievää pahoinvointia.

PALLOMAHA • TURVOTUS

ILMAVAIVAT • NÄRÄSTYS

Lähes kaikki kokevat ajoittain vatsa- ja suolistovaivoja. Monessa tapauksessa ratkaisu voi olla yksinkertainen.

Macoform on luontaistuote, joka sisältää ainutlaatuisen yhdistelmän artisokka- ja voikukkauutteita, jotka aktivoivat rasva-aineenvaihduntaa ja tasapainottavat vatsaa.

Tuntuuko tutulta: vatsasi on aamulla litteä, ja olosi tuntuu erinomaiselta, mutta päivän aikana syötyjen aterioiden myötä vatsasi turpoaa, ja olosi alkaa tuntua epämiellyttävän pinkeältä.

Ajoittainen turvonnut vatsa on yleinen vaiva, mutta pitkään jatkunut turvotus saattaa alkaa haitata elämää. Tavallisesti syynä ovat hidas suolentoiminta ja harvat ulostuskerrat.

Tällöin uloste kulkeutuu elimistössä haitallisen hitaasti ja paksusuoleen kerääntyessään saa aikaan käymisprosessin, jossa muodostuu erilaisia vatsaa turvottavia kaasuja. Tavallisesti turvotus ja epämiellyttävä olo pahenevat syömisen jälkeen. Mitä rasvaisempaa ruoka on, sitä hitaammin ruoansulatus toimii. Tästä voi

muodostua ikävä kierre, ja nautinnollisesta ruokailuhetkestä tuleekin huonon olon aiheuttaja.

Miten pallomaha syntyy?

Turvotuksen kannalta pahimpia ovat nopeat hiilihydraatit: vaalea leipä, leivonnaiset, perunat ja riisi, sokerista puhumattakaan. Ne toimivat polttoaineen tavoin suolen käymisprosessissa. Lisäksi ne nostavat verensokeria nopeasti, ja ovat varsin yleinen syy vatsanseudulle tiukasti kertyvälle rasvalle.

Kiihdytä rasva-aineenvaihduntaa

Vatsa saattaa kaivata tukea etenkin rasvan hajottamisessa, sillä rasva hidastaa ruoan kulkua vatsassa ja suolistossa.

Macoform on luonnollinen tuki vatsan ja suoliston hyvinvointiin.

Macoform-tablettien sisältämät ainesosat edistävät vatsan tervettä tasapainoa ja aktivoivat rasva-aineenvaihduntaa. Macoform sisältää kuitupitoista latva-artisokkaa, jossa on runsaasti sappirakkoa tukevia aineita sekä voikukkaa, joka edesauttaa pH-tasapainon ylläpitämistä ja vatsan normaalia toimintaa.

Macoform auttaa:

- ✓ vähentämään vatsassa olevan kaasun määrää
- ✓ tasapainottamaan suoliston bakteeriflooraa
- ✓ lievittämään vatsan turvotusta
- ✓ rauhoittamaan vatsaa
- ✓ tehostamaan rasva-aineenvaihduntaa
- ✓ saamaan tasapainoisen ja miellyttävän tunteen vatsassa

Tilaa puoleen hintaan!

Tilaa Macoform jakelupalveluna. Saat ensimmäisen pakkauksen puoleen hintaan!

Nyt vain 14,95 €

+ toimituskulut 4,95 €
(60 tablettia)

☎ **SOITA: 0800 152 525**

Ma-To: 8-16, Pe: 8-14.30
Puhelu on maksuton!

🌐 **www.wellvita.fi**

📍 **wellvita** Hirsalantie 11
02420 Jorvas

..... "Näin sain kevyemmän olon" .....

Johan 51 vuotta

” Vatsani on reistaillut niin kauan kuin muistan. Näin sattumalta vatsan hyvinvoinnista kertovan Macoform-mainoksen ja ajattelin, että tämä tuote oli juuri minulle tarkoitettu! Nyt otan voikukka- ja latva-artisokkauutteita sisältävää Macoformia päivittäin. Vatsani toimii mielteettömästi ja minulla on myös kevyempi olo, vaikken varsinaisesti olekaan yrittänyt laihtua.

Lisää käyttäjätarinoita
www.wellvita.fi

Anette 54 vuotta

” Koin monen vuoden ajan epä-mukavaa turvotuksen tunnetta vatsassa. Vatsavaivani olivat todella kiusallisia ja turvonnut pallo vatsa rajoitti sosiaalista elämäni sekä pukeutumistani. Kun äitini kertoi minulle Macoform-tableteista, päätin kokeilla niitä. Se osoitautui oikeaksi ratkaisuksi. Vatsan turvotus väheni huomattavasti ja vatsani kestää nyt kaiken sen, mitä normaalin vatsan tuleekin kestää.

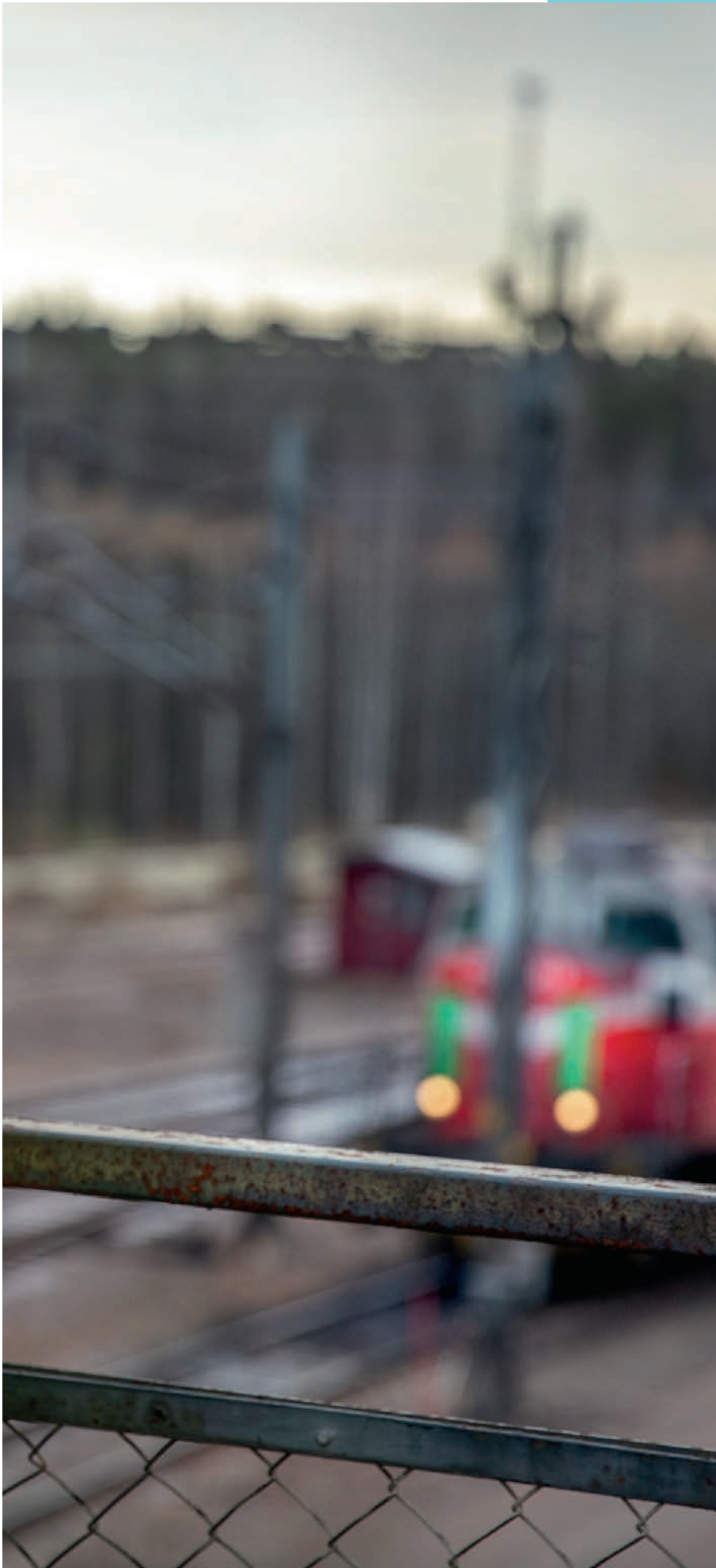

Päiväksi vaihtoraiteelle

VR Transpointin myyntipäällikkö Heidi Kurki sai mahdollisuuden vaihtaa yhden päivän ajaksi työtehtäviä. Siispä turvakengät jalkaan, kypärä päähän, suojalasit silmille, tuulta päin ja matka kohti Kuusankosken ratapihaa!

teksti Saija Heinonen kuvat Marja Seppälä

Myntipäällikkö **Heidi Kurjen** työpaikka on VR Groupin pääkonttorissa Helsingin Pasilassa. Hän myy kuljetuspalvelu- ja logistiikkaratkaisuja, joiden lopputoteutus matkaa ratapihojen kautta ympäri Suomen ja myös maailmalle.

Kurkea on aina kiinnostanut päästä näkemään läheltä, millaisia käytäntöjä hänen tekemänsä työn ympärillä on: mitä ratapihoilla oikeasti tapahtuu ja miten raiteilla toimitaan.

VR:llä oli joitakin vuosia sitten erillinen vaihto-oppilasohjelma, jonka kautta oli mahdollista hakea tutustumaan konsernin eri ammatteihin muutamaksi päiväksi. Nykyisin oman työn kannalta tärkeisiin tehtäviin tutustuminen on olennainen osa perehdytystä.

Heidi Kurjen työssä liiketoimintapuolella on tärkeää tietää, mitä kentällä tapahtuu. Niinpä Kurki päätti viettää päivän tutustuen Kuusankosken ratapihatyöhön.

Ensin haetaan paperivaunut

Heidi Kurjen odotukset vaihtopäivän aamuna ovat käytännönläheiset.

- Haluan nähdä ja ymmärtää, mitä eri toiminnot tarkoittavat, miten asiakas näkyy vaihtotyöjohtajien päivittäisessä työssä ja kuinka eri olosuhteet ja tekijät vaikuttavat. Toivon saavani osallistua kaikkiin mahdollisiin työtehtäviin.

Kurki on valmiina tarttumaan työhön jo puoli seitsemän pintaan. Tavallisena toimistotyöpäivänä ei yleensä ole tarvetta vilkuilla säätietoja ja miettiä vaatekerrosten määrää. Nyt se kannattaa, koska pakkasta ja viimaa on tiedossa, ja työ tehdään suurimmalta osalta ulkona.

Ryhmäesimies **Pertti Paunonen** käy tarkasti läpi turvaohjeet. Työssä vaaditut varusteet sovitetaan ja puetaan päälle asianmukaisesti. Kurki on jo aiemmin suorittanut kattavamman rataturvallisuuskoulutuksen. Se on alalla työskennellessä välttämätön.

- Ennen tänne tuloa kertosin myös Kuusankosken ratapihan raidekaavioita, että hahmottaisin paremmin missä vaihtopäiväni vietän. Lisäksi selvittelin itselleni hieman tarkemmin, mitä läheisellä UPM:n tehtaalla tehdään, koska se on tämän ratapihan isoin asiakas.

Aamuvuorossa olevat vaihtotyöjohtajat, JHL:läiset **Mikko Isokangas** ja **Toni Turkkila**, ottavat Kurjen huomansa. Kolmikko nousee veturiin. Kurjen ensimmäiseksi tehtäväksi osuu valmiiksi kuormattujen paperivaunujen haku tehtaalta.

Veturit ovat persoonia

Kurki on opiskellut logistiikka-alaa ja työskennellyt viitisen vuotta VR Transpointilla. Teoriassa hän siis tietää, mitä vaihtotyö ja ratapihatyö pitää sisällään.

- Olen kuitenkin varma, että paikan päällä nähtynä homma on ihan erilaista.

Muutaman tunnin päästä Kurki ja kumppanit saapuvat ensimmäiselle lyhyelle kahvipaussille ratapihan taukotilaan.

VAIhteet pitää kääntää oikeaan asentoon, että siirreltävät vaunut ohjautuvat letkan jatkoksi oikeille raiteille. Kuusankosken ratapihalla raiteita risteilee yhteensä 13.

RANKKAA ratapihatyötä pauskitaan säässä kuin säässä ja lähes ympäri vuorokauden. Onneksi vaihtojen välillä pääsee myös lämmittelemään.

- Pään ja kropan on parasta olla tässä työssä kunnossa.

- Ensinnäkin yllätti se, kuinka paljon radalla tulee kävelyä. Nyt vasta tajuan, että koko ajan mennään edestakaisin, Kurki toteaa.

Myös se on jo tähän mennessä tullut selväksi, että työ vaatii niin fyysistä kuin henkistä kuntoa.

Välillä ollaan vaunujen välissä, sitten taas nousetaan veturin kyytiin ja kohta alas, kävellään junia ympäri, käännetään vaihteita, kiristetään ruuvikimmiä - ja kaikki melko raskaassa varustuksessa.

Säätila on osoittautumassa ennustuksen mukaiseksi, hyttäväksi. Ymmärrys työskentelystä säällä kuin säällä on ehtinyt mennä luihin ja ytimiin.

Muutakin mielenkiintoista on aamun kuormanhakuikalla paljastunut: vetureissa on samoja persoonallisuuseroja kuin niiden kuljettajissa.

- Tämä ensimmäinen veturi oli esimerkiksi vähän laiskanpuoleinen jarruttaja. Näiden luonteet pitää kuulemma vain opetella tuntemaan.

Pelkkä veturi voi painaa 80 000 kiloa, puhumattakaan veturin perään kiinnitettävien kuormien ja vaunuletkojen tonnimääristä. Raskas lasti kulkee kiskoilla herkästi, eikä pysäyttämisen tapahdu hetkessä. Veturinkuljettajalta kyvyn ennakoida ja reagoida yllättäviin tilanteisiin on löydettävä selkäytimestä.

Asiakas odottaa vaunuja aina ajallaan

Heidi Kurki on tutustumassa Kuusankosken ratapihalla normaaliin ja jokapäiväiseen työhön.

Niinpä kahvitaunonkaan ei sovi venyä tavallista pidemmäksi.

Hän siirtyy Toni Turkkilan ja Mikko Isokankaan kanssa tekemään valmiita letkoja, eli lajittelemaan vaunuja eri raiteille junakokonaisuuksiksi sen mukaan, mihin ne jatkavat matkaansa. Lastit matkaavat satamiin, ja sitä kautta vientiin.

- Jokaisen ratapihalle tulevan vaunun aikataulu ja määränpää on tarkasti tiedossa, ryhmäesimies Paunonen mainitsee.

Kurki kertoo, että heti aamusta hänen perehdyttäjänsä korostivat, että työ on todella aikataulutettua.

- Jos tapahtuu mitä tahansa odottamatonta, se vaikuttaa koko loppupäivään. Asiakas odottaa vaunuja aina ajallaan, oli sitten 30 astetta lämmintä tai pakkasta. Myöhästymiset maksavat sekä heille että meille.

Asiakkaan puolelta voi aina tulla yllätyksiä, sen Kurki on oppinut myyntityössä. Myös ratapihalla työt sopeutetaan yllätysten mukaan.

- Tämä on nimenomaan sitä työtä, joka näkyy asiakkaalle. Tehtävämme on saada junat kulkemaan niin, että tilaaja saa vaununsa aikataulussa ja juuri silloin kun tarvitsee ne.

Hyvä päivä, parhaat tyypit

Yhden päivän irtiotto tietokoneesta ja toimistotuolista on ollut Kurjen mielestä huippukokemus.

Hänen puolestaan vaihto olisi mielellään saanut jatkaa pidempäänkin.

- Olisin hyvin voinut olla puoli viikkoa tai vaikka kokonaisen. Silloin olisin päässyt vielä enemmän kiinni vaihtotyön arkeen ja todellisuuteen. Kiva olisi ollut myös nähdä, miten homma sujuu eri ihmisten kanssa.

Tämän päivän työhönopastus ja työkaverit saavat Kurjelta täydet pisteet.

- Parasta olivat opastajani Toni ja Mikko. He ovat rautaisia ammattilaisia vaihtotyönjohtajina. Sen huomaa, että he tekevät työnsä ylpeydellä ja positiivisella asenteella.

Kurki kiittelee myös miesten rauhallisuutta ja malttia opastaa noviisia aikaa ja välillä rautalankaakin säästämättä. Työn lomassa pystyi myös keskustelemaan maailmanmenosta.

- Ja kun työstä tuli puhetta, epäkohtiakin nousi esiin. Toivottavasti voin osaltani viedä huomioita eteenpäin tiedoksi.

Kun vaihtopäivästä on kulunut joitakin viikkoja, Kurki jäsentelee vielä kertaalleen päivän saldoa. Mietittävää jäi muun muassa siinä, minkä verran hänellä asiakasvastaavana on mahdollista vaikuttaa työn tekemisen järjestykseen ja suunnitteluun.

- Päivä kartutti ymmärrystä vaihtotyön todellisuudesta. Minun on nyt helpompi perustella asiakkaille esimerkiksi viivästyksiä, kun tiedän, miksi asiat tehdään tietyllä tavalla. □

Hetkeksi irti oravanpyörästä

Työelämä muuttuu vauhdilla. Joskus voi tulla tarve irrottautua hetkeksi oravanpyörästä. Lyhytkin irtiotto voi auttaa jäsentämään ajatuksia ja kirkastamaan sitä, mitä haluaa tehdä seuraavaksi. Siihen on tarjolla useita työkaluja.

1

2

3

1 Vuorotteluvapaa

100–180 kalenteripäivän vapaajakso. Vuorotteluvapaan ajalta on mahdollista saada vuorottelukorvausta, kun tarvittavat ehdot täyttyvät, esimerkiksi vähintään 20 vuoden työhistoria.

2 Opintovapaa aikuiskoulutustuella

Aikuiskoulutustukea voivat saada työelämässä olevat palkansaajat ja yrittäjät, joilla on vähintään kahdeksan vuoden työhistoria. Edellyttää aina päätoimista opiskelua.

3 Osittainen varhennettu vanhuuseläke (OVE)

astui voimaan 2017. OVE:lle voi jäädä 61-vuotiaana. Kertyneestä kuukausittaisesta eläkkeestä voi valita maksuun 25 tai 50 prosenttia. Jos näin tekee ennen omaa eläkeikää, loppuiän eläke pienenee 0,4 prosenttia jokaista varhennuskuukautta kohden. Samanaikaista töissä käymistä OVE ei rajoita: työviikkoa voi lyhentää, työt lopettaa kokonaan tai jatkaa kuten ennenkin.

15 kk

ENIMMÄISKESTOAIKA

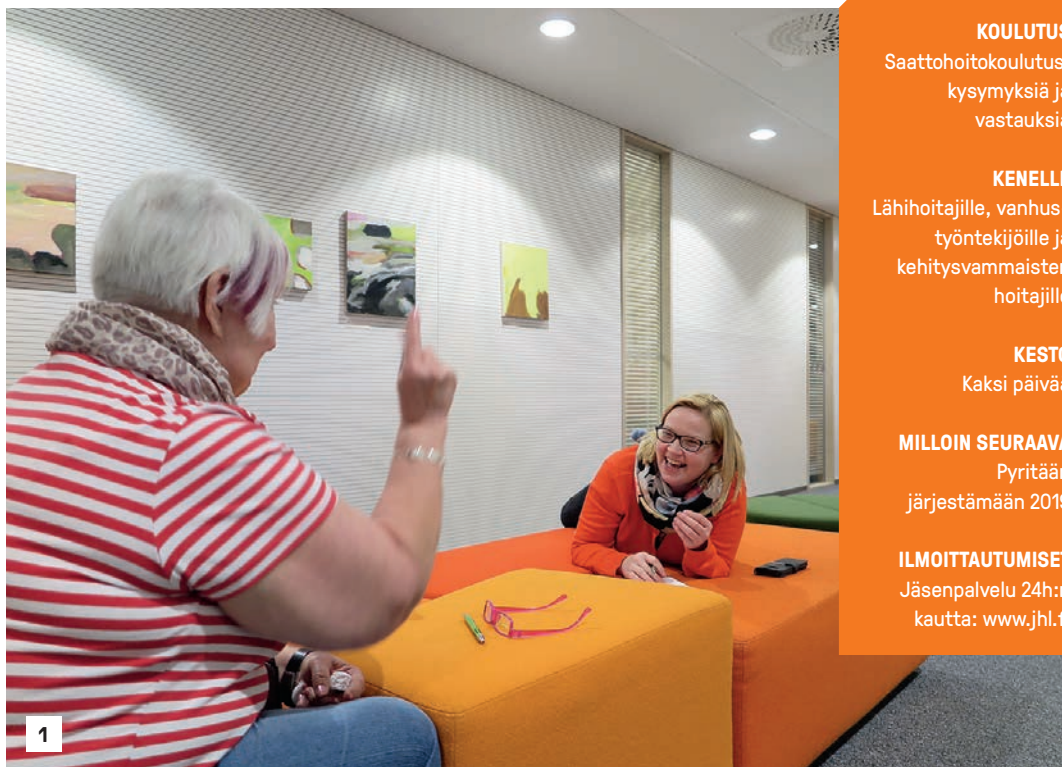
Täysimääräistä aikuiskoulutustukea maksetaan vuoden 2017 jälkeen alkaneisiin opintoihin 15 kuukautta.

2/3

ISO OSA HAKIJOISTA MIEHIÄ

Vuoden 2018 heinäkuun loppuun mennessä osittaista vanhuuseläkettä on hakenut 20 500 henkilöä.

1

KOULUTUS
Saattohoitokoulutus,
kysymyksiä ja
vastauksia

KENELLE
Lähihoitajille, vanhus-
työntekijöille ja
kehitysvammaisten
hoitajille

KESTO
Kaksi päivää

MILLOIN SEURAAVA
Pyritään
järjestämään 2019

ILMOITTAUTUMISET
Jäsenpalvelu 24h:n
kautta: www.jhl.fi

2

Näin kohtaat kuolevan

JHL-opisto järjesti kaikkien aikojen ensimmäisen saattohoitokurssinsa. Siellä keskusteltiin muun muassa kivunlievityksestä ja kosketuksen merkityksestä.

teksti ja kuvat Ulla Puustinen

Suomalainen terveydenhoito on maailman huippua. Saattohoidon tilaa koskevassa vertailussa olemme kuitenkin vasta sijalla 20. Edellä ovat muut Pohjoismaat ja esimerkiksi Taiwan ja Singapore.

Onko Suomi saattohoidon kehitysmää, Terhokodin saattohoitokouluttaja **Miia Salonen**?

- Ei toki kehitysmää, mutta olemme edelleen aika kaukana ennakoivasta, kokonaisvaltaisesta ja potilaslähtöisestä saattohoidosta, Salonen sanoo.

Salonen toimi JHL:n ensimmäisen saattohoitokurssin kouluttajana Terhokodin sairaanhoitajan **Minttu Flinkkilän** ja lääkärin **Leena Ahlströmin** kanssa. Kurssi järjestettiin joulukuussa JHL-opistolla Helsingissä, ja se täyttyi hetkessä.

- Tavoitteena on, että vastaava koulutus mahtuisi vielä opiston tämän vuoden ohjelmaan, sillä kysyntää sille tuntuu olevan, sanoo JHL:n koulutuspoliittinen asiantuntija **Marjut Manka**.

"Paras kurssi ikinä"

Kaksipäiväiseen saattohoitokoulutukseen sisältyi luentoja oirehoidosta, lääkkeellisestä ja lääkkeettömästä kivunlievityksestä sekä kosketuksen merkityksestä. Lisäksi ryhmätöissä ratkaistiin yksittäisiä saattohoidon potilastapauksia.

- Olen käynyt useilla JHL-opiston kursseilla. Saattohoitokoulutus on tähänastisista paras, kiitteli karvialainen lähihoitaja **Tarja Kallioniemi**.

Myös tehostetussa palveluasumisessa Turussa työskentelevä **Mirja Hurskanen** sai uusia eväitä työhönsä.

- Ennen kurssia ajattelin, että fyysinen kipu on hankalin hoidettava. Nyt tiedän, että siihen löytyy yleensä lääkkeitä, mutta potilaan ahdistuksen lievittäminen tai pahoinvoinnin hoito ovat usein vaikeammin toteutettavissa, hän totesi.

Saattohoitokouluttaja Salosen mielestä kuolemaan liittyviä pelkoja on syytä käsitellä potilaan kanssa, mutta saattohoidettavan ehdoilla.

- Myös omaiset kaipaavat vastauksia kysymyksiinsä ja psykososiaalista tukea. Sitä varten hoitajat tarvitsevat paljon nykyistä enemmän vuorovaikutuksellisia taitoja.

Elvytänkö vai en?

Kuolema koskettaa jokaista palvelutalossa ja tehostetussa palveluasumisessa työskentelevää hoitajaa. Myös kotihoidossa tarvitaan aiempaa enemmän saattohoito-osaamista, sillä yhä suurempi osa hoidetaan kotona myös kuoleman lähestyessä.

Esimerkit kotihoidon arjesta puhuttivat kurssilaisia. Mitä tehdä, kun kotihoidon asiakas, jolla on elvytyskielto, saa sairauskohtauksen, mutta virallista saattohoitopäätöstä ei ole?

- Soitanko ambulanssin ja elvytän sen tulon asti vai jätänkö elvyttämättä, kyseli Jyväskylän kotihoidossa työskentelevä **Katja Korolainen**.

1 VAKAVA AIHE, SILTI MYÖS ILOA.

JHL-opiston ensimmäiselle saattohoitokurssille osallistui parikymmentä jäsentä. Kuvassa Ritva Kirves Äänekoskelta (vas.) ja Katja Korolainen Jyväskylästä.

2 TASOKASTA OPETUSTA.

Terhokodin saattohoitokouluttaja Miia Salonen toimi yhtenä kurssin opettajana. Salonen on paitsi sairaanhoitaja myös työnohjaaja, työyhteisöjen kehittäjä ja logoterapeutti.

3 VALMIINA LÄHTÖÖN.

Palliativista eli oireenmukaista hoitoa tarvitsee Suomessa noin 30 000 potilasta vuosittain. Varsinaisia saattohoitopotilaita on noin 3 000.

4 PALJON RYHMÄTÖITÄ.

Terhokodin sairaanhoitaja Minttu Flinkkilä (vas.) ohjaa Maria Gina Camanoa ja Tuovi Niemeä näiden ryhmätyössä.

KATSO
VIDEO JA
LUE LISÄÄ
motiivilehti.fi

Yksittäinen hoitaja voi joutua kohtuuttomaan tilanteeseen ja mahdollisesti vastuuseen, jos käytössä ei ole yhtenäisiä hoitolinjauksia eikä kotihoidon lääkäri ole tehnyt saattohoitopäätöstä.

Pala palalta enemmän

Yhtään helpommalla ei päästä palveluasumisessa.

- Samalla mitoituksella toimitaan, onpa asukaina saattohoidettavia tai ei. Pitäisi pysähtyä lähetevän viereen juttelemaan, mutta samalla takarivossa jyskyttää tieto, että neljä asukasta on laittamatta yökuuntoon, kuvasi Mirja Hurskanen tyypillisen tilanteen.

Viitahoiva Oy:n tehostetun palveluasumisen yksikössä työskentelevä **Sari Helin** kertoi luovivansa tilanteesta ja päivästä toiseen.

- Saatan jättää iltavuoron yhden asukkaan hampaidenpesun väliin, jotta voin toviksi pysähtyä juttelemaan ja pitämään lähtevää kädestä. Jokaisen kuolevan vierelle hoitaja ei välttämättä ehdi, koska talo elää elämäänsä. Yhdessä huoneessa tehdään kuolemaa ja viereisessä hoidetaan ummetusta.

Äänekoskelainen vanhustyöntekijä **Ritva Kirves** on osallistunut usean Kuhnamon palvelutalon asukkaan saattohoitoon. Lisäksi hän on saattohoitanut veljensä ja äitinsä.

- Kuolevien parissa työskentely on opettanut paljon. Joka kerta joutuu käymään läpi omaa kuolevaisuuttaan ja hyväksymään sitä pala palalta enemmän. □

KAIKKI KOULUTUKSET LÖYDÄT
jhl.fi/koulutus

JHL kouluttaa

Hyödynnä liiton jäsenyyttä ja osallistu JHL-opiston koulutuksiin. Lisää kehittäviä kursseja löydät koulutusoppaasta ja osoitteesta jhl.fi/koulutus.

Mielenterveyden ensiapu 1, 2 pv, 18.-19.3., JHL-opisto

Mielenterveysseuran Mielenterveyden ensiapu 1 -kurssi sopii kaikille toisen kotona työtä tekeville, jotka kaipaavat osaamista asiakkaiden ja potilaiden mielenterveyden tukemiseen työssä. Haku päättyy 11.2.

Asiat järjestykseen - yhdistyksen asiakirjat haltuun, 3 pv, 19.-21.3., JHL-opisto

Koulutus on peruskurssi ja avoin kaikille aktiiveille. Kurssin aikana opiskellaan asialistan, pöytäkirjan, pöytäkirjanotteen, toimintasuunnitelman ja -kertomuksen ja lausuntojen laatimista ohjatuissa työpajoissa. Lisäksi tutustutaan kokousten valmisteluun ja asiakirjoja koskeviin normeihin sekä arkistointiin. Haku päättyy 11.2.

Yhdistyksen sisäinen ja ulkoinen viestintä, 3 pv, 26.-28.3., JHL-opisto

Kurssi on tarkoitettu aktiiveille, erityisesti sihteereille, puheenjohtajille ja viestintävastaaville. Kurssilla perehdytään yhdistyksen sisäisen ja ulkoisen viestinnän suunnitteluun ja toteutukseen sekä kampanjaviestinnän ja vaikuttamistyön perusteisiin. Kurssi antaa valmiudet kotisivujen, sähköisen kokouksen ja sosiaalisen median käyttöön yhdistyksen viestinnässä. Haku päättyy 18.2.

Kouluttajakoulutusta aktiiveille, 3 + 3 pv, osa I, 2.-4.4., osa II, 7.-9.5., JHL-opisto

Kurssilla perehdytään aikuisten opettamisen ja aikuispedagogiikan perusteisiin sekä tutustutaan pienimuotoisten koulutusten suunnitteluun ja erilaisiin opetusmenetelmiin. Kurssin jälkeen opiskelija on saanut varmuutta sekä verkostoitunut muiden vertaiskouluttajien kanssa. Avoin kaikille. Haku päättyy 26.2.

Kellu, kellu Kyllästinen

Tuomo Kyllästinen on Keuruun kelluva kiinteistönhoitaja. Miksi ihmeessä kylmässä vedessä kelluminen on hänestä hauskaa?

teksti Ulla Puustinen kuva Hanna-Kaisa Hämäläinen

JHL:läinen **Tuomo Kyllästinen**, 42, toimii Keuruun kaupungin kiinteistönhoitajana. Vapaa-ajallaan hän pukeutuu märkápukuun, ottaa x-asennon ja kelluu luonnonvesissä. Tuijottelee taivaalle ja kelluu. Ottaa toisinaan valokuvia ja videoita kelluntaretkiltään - ja kelluu. Meitä on moneksi!

Mistä talvinen kelluntaharrastuksesi sai alkunsa?

- Vaikea sanoa. Synnyin Korpilahdella ja asuin koko lapsuuden ja nuoruuden maaseudulla. Tykkäsin jo silloin rymytä metässä ja ojissa, ja aina parempi, jos ojissa oli vettä.

Mikä hyisessä vedessä kellumisessa oikein viehättää?

- Luonto, rauha, vapauden tunne. Lisäksi tykkään kulkea paikoissa, joissa muut eivät kulje.

Paljonko lajin harrastajia on Suomessa?

- Joitain kymmeniä aktiiveja. Pidämme yhteyttä somessa ja toisinaan käymme yhdessä harrastamassa. Kokoonnumme vaikka jonnekkin mökille, ja osa kelluu ja osa konttaa metsässä.

Asut Keuruulla. Millainen paikka se on kellua?

- Vieressä on Virtalankoski, mutta syksyllä sen vesi oli vähissä. Käyn myös Keuruun talviuimareiden avannossa Keuruselän Lapinsalmessa ja muilla kaupungin uimarannoilla. Tavoitteena on kellua ainakin kerran kaikilla Keuruun uimapaikeilla. Espoon Kauklahdessa, jossa ennen asuin, kelluin pitkin Espoonjokea. Se oli hienoa!

Kerro lisää.

- No mieti: On uudenvuodenyö ja paukkuva pakkaneen, kellut pari kolme kilometriä alavirtaan ja katselet samalla ilotulitusta taivaalta. En tiedä parempaa tapaa ottaa vastaan uutta vuotta.

Kuinka usein ja miten kauan kellut kerrallaan?

- Sään ja fiiliksen mukaan. Tunnin tai kaksi kerrallaan, toisinaan pidän viikon tauon, joskus käyn kellumassa pari tai kolmekin kertaa viikossa.

Mitä varusteita talvikelluja tarvitsee?

- Märkápuvun, välikuivapuvun, kelluntatakin ja -housut sekä jalkineet, jotka kestävät vettä. Märkápuvun pukeminen on hankalaa ja kestää, eikä se ole aina välttämätön.

Onko kelluntaan sopivia kenkiä helppo löytää?

- Kahuukengät sopivat. Myös talvilenkkarit kävisivät, mutta muutaman käyttökerran jälkeen niiden ompeleet hajoavat. Nyt käytän lumilautailijoiden jalkineita, joista poistin sisäkengät. Neopreenisukkien kanssa ne toimivat hyvin.

Miten Keuruulla ja Espoossa suhtaudutaan kellunnan harrastajaan?

- Espoossa sai kellua ihan vapaasti. Ilmeisesti olin tuttu näky tai sitten ihmiset vaan katsoivat muualle. Aiemmin asuin ja kelluin Tuusulassa, ja siellä oltiin tiukkapipoja. Ihmiset soittivat hätäkeskukseen, ja pelastuslaitos tuli tarkistamaan tilanteen. Kerran paikalle tuli myös poliisi, koska rikoin kuulemma kaupungin omaisuutta, siis jäätä. Keuruulla minulla ei ole mitään valittamista. Osa työkavereista on heittänyt aiheesta vitsiä, suurin osa ei ole kommentoinut mitenkään.

Mitä kelluntaretkillä on tullut vastaan?

- Ihmiset heittävät veteen vaikka mitä. Varsinkin Espoonjoessa tuli vastaan kaikkea puistonpenkistä tulostimeen. Kerran ruostuneet pulttisaket töröttivät pohjassa. Keräsin pienemmät roskat mukaan ja ilmoitin kaupungille ja muille viranomaisille isommista kunnostusta kaipaavista kohteista, tukossa olevista siltarummuista ja mahdollisista vaaran paikoista.

Mitä muuta teet vedessä kuin kellut ja nautit vapaudesta?

- Otan valokuvia niin pinnan yläpuolelta kuin veden alta. Sitä varten hankin aika kalliin, vesitiiviin kameran. Lisäksi otan videoita, joita julkaisen Youtubessa.

Onko mieleen jäänyt jokin erityinen kelluntakokemus?

- Niitä on monta. Eräänä joulukuun sunnuntai-aamuna kelluin meressä Porvoon Emäsälössä, myrskysi ja aallot löivät olkapään yli. Kerran hukkuneeksi epäillyn pojan vanhemmat pyysivät minua tarkistamaan vesiltä käsin Espoonjoen rantapusikot siltä varalta, että ruumis löytyisi. Se löytyi myöhemmin muualta, mutta asia jäi mieleen. Tuntui mukavalta, kun sain auttaa. □

**TUOMO
KYLLÄSTINEN**
syntynyt 1976

KOTIPAikka
Keuruu

AMMATTI
kiinteistönhoitaja

PERHE
avopuoliso

HARRASTUKSET
metsissä ja ojissa
rymyäminen,
kellunta,
kesäteatteri,
kunnallispolitiikka

Motiivini

OLETKO SELVINNYT KELLUNTARETKISTÄ ILMAN HAAVEREITA?

Kamera on saanut naarmuja, mutta itse olen pysynyt ehjänä.
Jäänaskalit on talvisaikaan aina mukana.

MITÄ AJATTELET KALJAKELLUNTA-TAPAHTUMASTA, JOSSA TUHANNET LIPUVAT KUMIVENEISSÄ PITKIN VANTAANJOKEA?

Siinä on kaksi asiaa, jotka eivät sovi yhteen: kalja ja kellunta.

PYRIT VIIME KUNTAVAALEISSA KEURUUN VALTUUSTOON. MILLAISILLA MENESTYKSELLÄ?

Sain nolla ääntä, mutta sillä irtosi varavaltuutetun paikka
sekä kaupungin ympäristönsuojelujaoston jäsenyys.
Syksyn seurakuntavaaleissa sain kahdeksan ääntä.
En edelleenkään äänestänyt itseäni.

Mopit vastakkain!

Yksi mököttää ja toinen paiskoo ovia. Kun aikuiset ovat eri mieltä, he voivat käyttäytyä kuin pikkulapset. Työpaikkariitelyä ei kuitenkaan pidä vältellä, sanoo asiantuntija.

teksti Virve Järvinen kuvitus Anita Polkutie

Siivoajat Aino ja Minna ovat tehneet töitä parina reilun vuoden. Sinä aikana toinen on tullut tutuksi, ja yhdessä on jaettu muutakin kuin työ. Nyt Minnasta on alkanut tuntua siltä, ettei työ jakaannu tasapuolisesti. Ainolta kuuluu huomattavasti enemmän aikaa samansuuruisen tilan siivoamiseen kuin Minnalta.

Ulospäin suuntautunut Aino seurustelee ohikulkijoiden kanssa. Se vie aikaa työltä. Jotta kaksikko ehtisi ajoissa seuraavaan paikkaan, sisäänpäin suuntautunut Minna joutuu siivoamaan isomman alueen. Minnaa tämä suututtaa. Ainosta on tullut niin läheinen, ettei Minna halua loukata häntä. Minna pitää tunteensa omana tietonaan - ja aloittaa mykkäkoulun.

Työyhteisösovittelun tohtori **Timo Pehrman** on tavannut työssään satoja ainoja ja minnoja. Hän vertaa heidän tilannettaan parisuhteeseen.

- Parisuhteen alussa kumppanin erilaisuus viehättää. Kun osapuolet tulevat tutummiksi, toisen erilaiset piirteet ja tavat alkavat ärsyttää - ja niin käy työtoveruudessakin. Harva meistä saa riidan aikaiseksi tuntemattoman kanssa, Pehrman sanoo.

Riita on työkalu

Eripura saa yleensä alkunsa työntekoon liittyvistä asioista, kuten työmenetelmistä tai työntekijän osuudesta yhteisessä projektissa. Riidan pelossa kissaa ei nosteta pöydälle, jolloin riita muuttuu työsuhteriidasta tunnepitoiseksi ihmissuhdeongelmaksi.

- Kun tunteet tulevat kuvioon, ihminen loukkaa, loukkaantuu ja katkaisee välit toiseen. Koska osapuolet eivät puhu toisilleen, totuus muuttuu tulkinnoiksi. Työtoverista tulee mäntti, teki hän ihan mitä tahansa, Timo Pehrman kuvailee.

Jotta asioissa päästään eteenpäin, erimielisyydet on ratkaistava. Toisinaan ratkaisu löytyy puhumalla suu puhtaaksi. Tällöin riita ei ole huono asia.

- Riita ymmärretään yleensä pelkästään kielteisenä asiana, sillä sanaan latautuu isoja tunteita. Moni käsittää sen räyhäämisinä, suun soittona ja toisen ihmisen solvaamisena.

Pehrman puhuu mieluummin konfliktien ratkaisusta kuin riitelystä.

- Siellä, missä on ihmisiä, on erimielisyyksiä. Ellei konflikteja koskaan ole, työyhteisössä joku tai jotkut eivät uskalla kertoa mielipiteitään rehellisesti.

Pakolliset pelisäännöt

Töissä saa riidellä eikä riitelyä pidä kieltää. Jos asioita ei käsitellä avoimesti, riidat pitkittyvät.

Riidoille tulee kuitenkin sopia pelisäännöt. Pehrman nimeää ensimmäisen säännön: erimielisyyksiä aiheuttaviin asioihin on velvollisuus puuttua heti. Hautuva riita laajenee, ja kahden ihmisen torasta tulee helposti kuppikuntien välinen kärhämä.

Säännöistä toinen voisi olla tapa, jolla erimielisyydet esitetään - toista ihmistä arvostetaan ja arvostus kuuluu puheessa.

- Arvostaminen on valinta. Voimme suhtautua toiseen ihmiseen ja hänen mielipiteisiinsä arvostellen tai arvostavasti - hakea virheitä tai hyviä puolia. Jokainen tietää, kumpi vie pidemmälle.

Kun riita puhkeaa, sopimukset ja säännöt tahtovat unohtua ja ääni nousta. Tämäkään ei ole ammattisovittelijan mielestä huono juttu. Riitatilanteessa saa huutaa, jos se helpottaa omaa oloa.

- Tiukat käytöstä sitovat raamit estävät osapuolia esiintymästä tilanteesta omana itsenään. Jommallakummalla jää jotain hampaankoloon ja riita jää kytemään. Kummankin on saatava puhua suunsa puhtaaksi.

Puhe lisää ymmärrystä

Riitaan ei löydy ratkaisua, jos osallisten välinen suhde jää hoitamatta. Siksi riidan ratkaisu saa toisinaan odottaa. Alkuun voidaan sopia vain, että osapuolet alkavat puhua keskenään.

- Puhe lisää ymmärrystä toista ihmistä kohtaan. Kun ymmärrys lisääntyy, kasvaa halu sovintoon.

Sovinto ei tarkoita, että osapuolet olisivat asiasta yksimielisiä. Päinvastoin: sovinto on sitä onnistuneempi, mitä enemmän näkemykset riidan aikana ovat toisistaan etäännyneet.

- Jos ihminen pystyy hyväksymään toisen ihmisen erilaisuuden ja siitä huolimatta arvostamaan tätä, konflikteja syntyy huomattavasti vähemmän.

Niin kävi Ainolle ja Minnalle. Yhteisessä, esimiehen avustamassa keskustelussa Minna kertoi, kuinka häntä harmitti työmääränsä lisääntyminen. Aino vastasi, että hän pitää ihmisten kanssa juttelemisestä, muttei halua loukata Minnaa.

Aino pyysi anteeksi. Puhe purki mielipahat, ja kaksikko ymmärtää toisiaan paremmin. Nyt Aino puhuu töissä mieluummin Minnan kuin vieraiden kanssa. □

HAE APUA

1

PITKITTYNYT PATTITILANNE

Riitaa on yritetty ratkoa tuloksetta pitkään ja usean esimiehen voimin.

2

PUOLUEETTOMUUS PUNTARISSA

Osapuolista toinen tai molemmat eivät luota esimieheen tai työnantajaan.

3

YLEMPI ÄÄNESSÄ

Riidan toinen osapuoli on esimies, jolloin esimiehen tuki alaiselleen on vaakalaudalla.

4

ERI ESIMIES

Osapuolet työskentelevät samalla työpaikalla, mutta eri esimiehen alaisuudessa.

5

TULEHTUNUT ILMAPIIRI

Kahden ihmisen riita voi laajeta ja heijastua koko työpaikan ihmissuhteisiin.

– Puhe lisää
ymmärrystä toista
ihmistä kohtaan.

Ammattilainen ei etsi syyllisiä

Työpaikkariitojen sovittelu kuuluu ensisijaisesti esimiehelle ja henkilöstöosastolle. Useimmat riidat ratkeavat ilman hallinnollisia keinoja eli keskustelemalla, kunhan osapuolten välillä on halua sovintoon.

Aina keskusteluyhteys ei aukene omin keinoin ja tarvitaan ulkopuolista apua, kuten työterveyspsykologia.

– Ammatilainen ei etsi syyllisiä eikä ratkaise erimielisyyksiä, vaan auttaa asianosaisia löytämään tilanteeseen ratkaisun. Itse tuotettuun ratkaisuun sitoudutaan vahvemmin kuin ulkopuolisen tarjoamaan, kertoo työterveyspsykologi **Mari Lassila** Finla Työterveydestä.

Ensin Lassila tapaa riidan osapuolet ja heidän esimiehensä yksitellen. Tapaamisessa osalliset tulevat kuulluiksi ja saavat kertoa näkemyksensä tilanteesta ja siihen johtaneista syistä.

– Keskustelu ammattilaisen kanssa selkeyttää omia ajatuksia ja valmentaa osapuolia toistensa tapaamiseen. Pitkään kestäneen riidan aikana normaalit käytöstavat ovat usein kadonneet.

Ammattilaisen ohjaamassa tapaamisessa osapuolet hakevat sovintoa keskustelemalla asioista, jotka ovat hiertäneet heidän välejänsä. Sen aikana löytyy yleensä jonkinlainen yhteinen näkemys tai ainakin ymmärrys toista kohtaan. Aito pahoittelu toimii siltana konkreettisten toimintatapojen sopimiseen.

Sovitut asiat kirjataan ylös ja osapuolet sitoutuvat noudattamaan niitä. Se, kuinka hyvin osapuolet ovat lupauksensa pitäneet, selviää muutaman kuukauden päähän sovitussa seurantatapaamisessa.

– Joskus tapaamisia tarvitaan useita. Tilannetta avataan uudelleen ja kirkastetaan esimiehen osuutta ratkaisun löytymiseen, Mari Lassila kertoo.

– Esimiehen tehtävänä on tukea alaistaan kaikissa tilanteissa.

KUN ESIMIES ottaa tehtäväkseen sovittelulla työntekijöiden välisen riidan, voi tuloksena olla paitsi sopu myös entistä parempi työilmapiiri.

RAATI

Kuumentaako järjestelyerä tunteet?

KUNTA-ALAN TYÖEHTOSOPIMUKSET sisältävät paikallisesti neuvotteltavan 1,2 prosentin järjestelyerän, joka tulee maksuun tammikuusta lähtien. Erällä voidaan korjata eri ammattiryhmien palkkojen jälkeensä jääneisyyttä ja nostaa tehtäväkohtaisia palkkoja, jos ne ovat työn vaatavuuteen nähden liian alhaisia tai haittaavat henkilöstön rekrytointia.

Miten neuvottelut ovat sujuneet? Entä kuumentaako aihe tunteita tai herättääkö kateutta jäsenistössä?

TULEEKO MIELEESI KYSYMYS,

jonka haluat esittää JHL:n jäsenille?

Lähetä se osoitteeseen motiiviraati@jhl.fi

Kirsi Särkelä
PÄÄLUOTTAMUSMIES
OULU

Neuvottelut on aloitettu teknisen sopimuksen osalta marraskuussa, KVTES:n ja tuntasopimuksen osalta vasta tammikuussa. Hidasta on.

Minusta järjestelyerän kohdennuksessa on huomioitava myös pienipalkkaiset ja ammattiryhmät, joissa työn vaatavuus on kasvanut, mutta palkkakehitys ei ole pysynyt muutosten tasalla.

Järjestelyerän jakoperusteita ei ole vaikea selittää jäsenistölle, mutta ymmärtävätkö kaikki perusteet, kun rahaa on rajallinen määrä, on toinen juttu. Oulussa haasteena ovat samoissa tehtävissä työskentelevien eri tasoa olevat tehtäväkohtaiset palkat, mikä johtuu kuntaliitoksesta. JHL ei ole jakamassa pottia yksin, ja neuvottelut vaativat kompromisseja.

Anssi Pajunen
PÄÄLUOTTAMUSMIES
NOKIA

Olen tuntipalkkaisten pääluottamusmies ja osallistunut tuntipalkkaisten ja teknisen sopimuksen neuvotteluihin. Neuvottelut saatiin päätökseen jo marraskuussa.

Tuntipuolella omat esitykseni menivät aika hyvin läpi. Järjestelyerä kohdennettiin rakennusten kunnossapitoon, puistopuolelle, kunnallistekniikan rakentamiseen ja kunnossapitoon sekä varikolle. Teknisten osalta kuvio ei ollut yhtä selkeä, koska ammattiryhmien sisälläkin on palkkaeroja.

Luottamusmiehet vaikuttivat lopputulokseen tyytyväisiltä, jäsenistöstä en vielä osaa sanoa. Parhaan tein: yritin kohdentaa erän niille, jotka ovat pahimmassa palkkakuopassa, mutta työnantajalla on asiaan oma näkökantansa.

Maria Hautaluoma
VARAPÄÄLUOTTAMUSMIES
VAASA

Neuvottelut erän jakamisesta eivät ole olleet helpot.

Olemme saaneet työnantajalta ehdotuksen järjestelyerän jaosta ja käyneet sen läpi. Muiden pääsopija-järjestöjen kanssa on laadittu oma ehdotus, mutta neuvottelut erän kohdennuksesta ovat edelleen kesken.

Joudumme pyytämään työnantajalta lisärahaa kohdennuksiin, koska korjausta vaativia epäkohtia on useita, eikä 1,2 prosenttia KVTES:n palkkasummasta riitä.

Järjestelyerä ei ole yleiskorotus, joka maksetaan kaikille. Sen idea on nostaa pahimmin jälkeen jääneiden ryhmien palkkoja ja korjata vääristymiä. Jäsenistö ymmärtää tämän, eikä aihe ole herättänyt tietoni mukaan kateutta.

Gör benen fulla med spring

När Oscar Maukkonen kommer till jobbet kan han mötas av barn som ger honom en morgonkram.

text Hellevi Raita foto Suvi Elo

Barnen i Folkhälsans eftermiddagsklubb vid Cygnaeus skola i Åbo är ute på gården. Två flickor kommer fram och pratar med eftisledaren Oscar Maukkonen, 28.

- Men har du ätit mellanmål, frågar han.

- Nej, jag behöver inte något mellanmål, ropar den ena flickan och springer iväg.

Ett ögonblick senare är hon tillbaka och de diskuterar vad hon tycker borde serveras som mellanmål.

Vid skolgårdens lilla fotbollsrink kommer en pojke fram till Maukkonen och klagar på att skon hela tiden lossnar. Spännaren på skosnöret har lossnat och Maukkonen knyter snöret. Sedan är det dags att spela fotboll. När fotografen ska ta bilder flockas barnen kring eftisledaren och någon vill hoppa upp på hans rygg. I klätterställningen får han sällskap av några flickor.

Oscar Maukkonen kommer från Lovisa, men trivs bra i Åbo - det är inte för stort. Hans väg till Cygnaeus skola och eftis började efter konfirmationen när han gick hjälpledarutbildningen. Sedan dess har han jobbat mycket med barn och unga.

När han upptäckte att yrkeshögskolan Novia hade en ungdomsledarutbildning i Åbo sökte han och blev antagen. Under studietiden såg han sig om efter ett jobb vid sidan om och såg att Folkhälsan sökte en idrottsintresserad eftisledare. Nu är han inne på sitt fjärde läsår som eftisledare och i höstas blev han också elevassistent i Cygnaeus skola. På sommaren har Maukkonen jobbat fem veckor på Folkhälsans sommarfritidshem.

- Min framtidsplan är att öppna en egen ungdomsgård, men vem vet när det blir av.

Medlem i JHL blev Maukkonen på sin systems uppmaning.

Bollspel, lekar och experiment

Folkhälsans eftis är hälsofrämjande och Maukkonen har det huvudsakliga ansvaret för att ordna idrottsaktiviteter. Han lär barnen grunderna i bollspel - basket, handboll och innebandy - som de kan spela i skolans gymnastiksal eller festsal och ute på gården spelar han bland annat fotboll med barnen.

- Vi leker en massa lekar från min egen barndom och sådana som jag lärt mig i arbetslivet. Det viktigaste för mig är att barnen får röra på sig.

Eftermiddagsklubben gör också mindre utflykter till närbelägna platser, till exempel en lekpark i Puolalaparken och Åbo konstmuseum som ligger ett stenkast från skolan.

– Det viktigaste för mig är att barnen får röra på sig.

OSCAR MAUKKONEN är ansvarig för idrottsaktiviteterna och bollspel är en viktig del av verksamheten.

NÄR BARNEN föreslår en ny aktivitet funderar eftisdaren Oscar Maukkonen genast på hur den ska kunna genomföras.

– Jag hoppas det blir mycket snö så vi får åka pulka i Puolaliparken.

Eftis har sina lokaler i skolans källare. Där finns flera rum där barnen kan spela, rita och pyssla. Tysta rummet är inrett med kuddar och sittsäckar. Där läser en ledare sagor för barnen.

På eftiset får barnen också vara med om olika experiment. Till exempel har barnen fått bygga fallskärmar till ägg som sedan släpptes ner från ett par våningar upp för att se hur fallskärmar fungerar. Barnen har också fått prova på linbana och på att kristallisera salt.

”Vissa pojkar busar mindre”

Folkhälsans eftis vid Cygnaeus skola i Åbo har 61 barn och 7 handledare, av vilka en jobbar halva veckan. Maukkonen är den enda mannen. Bland eftisledarna på Folkhälsans 41 eftisar är 10-30 procent män, uppskattar Anne-Maj Paldanius-Rehn, chef för Folkhälsans barn- och familjeverksamhet. Av de eftisledare som hör till JHL är cirka 10 procent män. Enligt en några år gammal uppgift från Utbildningsstyrelsen jobbar 7 500 personer inom morgon- och eftermiddagsverksamheten.

Att han jobbar inom en kvinnodominerad bransch är inget Maukkonen aktivt tänker på. För något år sedan hade eftiset en annan manlig anställd, och några vikarier har också varit män.

– Men visst märker man ju det när vi har nätverksträffar.

När Maukkonen själv gick på dagis fanns där en manlig barnträdgårdslärare som han minns som social och rolig. På eftiset har han märkt att vissa pojkar eventuellt busar mindre med honom än med de andra ledarna.

Om det ändå blir bråk mellan några barn bryter Maukkonen upp det. Han tar dem åt sidan så att inte alla ser på och ber dem förklara varför de gjort det de gjort. Situationer där två barn skyller bråket på varandra har han också varit med om.

– Då säger jag att jag inte bryr mig om vem som började, men nu är det jag som gör slut på det.

Gillar att vara ute

Arrangemanget med två arbetsgivare fungerar bra, säger Maukkonen. Det har inte uppstått någon situation där han skulle behövas både i skolan och i eftis samtidigt.

– Då skulle jag välja eftis eftersom där finns fler att se efter.

I skolan jobbar Maukkonen i två klasser, som han beskriver som lugna. Han tycker både skolan och eftis har sina sidor, men tycker ändå bättre om eftis då han får vara ute och röra på sig.

– I eftis är ingen dag en annan lik även om vi har våra rutiner. Man får motion och behöver inte gå på gym efter jobbet.

Barnen kan ställa till med en del spratt, till exempel gömma sig bakom ryggen på Maukkonen när föräldrarna kommer och hämtar. När föräldern går in och letar efter sitt barn får barnet en extra stund att spela fotboll eller brännboll.

Det är barnen som ger inspiration och kraft i jobbet, säger Maukkonen.

– När de springer fram och ger en kram direkt när man kommer till jobbet på morgonen, så orkar man nog. Och när de kommer och föreslår aktiviteter säger jag att det prövar vi och hjärnan funderar genast på hur vi ska göra det. □

Kiltti rääväsuu

Feministi, kirjailija ja ammattikehtaaja Rosa Meriläinen jakaa mielipiteitä - ihan niin kuin Minna Canth omana aikanaan.

teksti Ulla Puustinen kuvat Vesa Tyni

Kirjailija, naisasianainen, yhteiskunnallinen vaikuttaja - ja rääväsuu. Sellainen oli kansalliskirjailijoihimme kuuluva **Minna Canth**, jonka 175-vuotisjuhlavuosi on juuri alkanut.

Kaikki nuo määreet sopivat myös **Rosa Meriläiseen**, vihreiden entiseen kansanedustajaan ja julkifeministiin.

Minna Canth syntyi vuonna 1844 Tampereella - ja kas, siellä päivänvalon näki myös Rosa Meriläinen 131 vuotta myöhemmin.

Canthin persoonaa, teoksia ja julkisia kannanottoja paheksuivat etenkin ajan mahtimiehet ja mieskirjailijat, joista osa oli hänen läheisiä ystäviään.

Myös Meriläinen on saanut osansa arvostelusta ja paheksunnasta. Vai oletteko unohtaneet mikä kohu nousi, kun hän asteli eduskunnan käytävillä minihameessa, siinä roiske-läpäksi haukutussa, ja kantoi rintamerkkiä, jossa luki ”Vittu haisee hyvältä”?

Eikä silloin ollut edes somea.

Hatunnosto Skotlannille

Myöhemminkin Meriläinen on kohauttanut lausunnoillaan ja kirjoituksillaan tabuina pidetyistä aiheista, esimerkiksi itse-tyydytyksestä. Kuukautisista hän on kirjoittanut kokonaisen kirjan.

Menkoista hän puhuu nytkin, sillä ne ovat merkittävä tasa-arvo-ongelma paitsi kehitysmaissa myös Euroopassa.

- Hatunnosto Skotlannille! Meriläinen hihkaisee.

Skotlanti kustantaa ensimmäisenä maana maailmassa kuukautissuojat oppilaitoksissa ja yliopistoissa opiskeleville nuorille naisille. Kaikilla ei ole varaa hankkia niitä, jolloin he jäävät pois koulusta.

Suomessa kouluterveyskyselyissä ei ole tiedusteltu kuukautissuojien hankinnasta. Meriläisen mielestä syytä olisi.

- Suomessa ylläpidetään tasa-arvon harhaa - ettei meillä muka ole vastaavia ongelmia. Meillä on lapsia, joilla on nälkä maanantaiaamuisin kouluun tullessaan. Ei vaadi mielikuvitusta päätellä, että myös kuukautissuojien hankkiminen tekee joissain perheissä tiukkaa.

Ota paikka eturivistä

Rosa Meriläinen ei ole koskaan kokenut tarvetta miellyttää muita. Julkifeministin päiväkäsky kuuluu: Ota paikka eturivistä ja keskeltä, sillä vaatimattomuus ei kaunistaa.

- Niin minä teen. Olen treenannut näkyväksi tulemista ja katseen kestämistä kuusivuotiaasta lähtien.

Tällä tavalla Meriläinen otti tilan haltuun myös JHL:n Sote-festareilla, jonne hänet oli kutsuttu puhumaan naisen paikasta työelämästä. Hän astui luentosaliin, pysähtyi, haki katsekontaktia yleisöön ja aloitti lainaamalla suuresti ihailemaansa sosialidemokraattia, kansainvälisestikin arvostettua poliittikkoa, joka on työskennellyt rauhan ja tasa-arvon hyväksi.

Salin täysi kuulijoita odotti sitaattia presidentti **Tarja Haloselta** - mutta kuulikin **Paavo Lipposen** legendaarisen lausahduksen tämän vaalivideolta vuodelta 2012:

- Pöö! Ei ole mitään pelättävää.

- Muistakaa naiset, että meillä on oikeus luulla itsestämme vaikka mitä ja mahdollisimman paljon. Toisinaan se voi johtaa noloon tilanteeseen mutta mitä siitä, Meriläinen kannusti yleisöä.

Tilan ottamista ja oman äänen kuuluviin saamista harjoitellaan myös Meriläisen kehtaamiskoulutuksissa. Ne kuuluvat hänen ja tutkija **Saara Särmän** perustaman feministisen ajatushautomo Hatun tarjontaan.

- Usein meistä tuntuu, että muut osaavat ja kehtaavat mitä vaan. Kurssilla huomataan, että kaikki jännittävät joskus ja rohkeatkin ovat toisinaan epävarmoja ja jäävät sanattomiksi. Minäkin.

Itsetunto vahvistuu kummasti, kun huomaa, ettei tarvitse olla täydellinen. Ei kukaan muukaan ole.

Miehillä ja naisilla eri säännöt

Sukupuolten palkkaero on kiistaton tosiasia. Tilastokeskuksen mukaan naisen euro on 84 senttiä.

Ero johtuu Suomen jakautuneista työmarkkinoista. Perinteisistä naisten töistä, kuten vanhusten hoitamisesta, maksetaan vähemmän kuin tyyppillisistä miesten töistä. On aina maksettu.

Miksi ette pyydä palkankorotusta tai kouluttaudu paperikoneen hoitajiksi, ihmettelevät monet miehet. Meriläistä moiset kommentit korpeavat.

- Näiden neuvojen mielestä riittäisi, kun naiset pyytäisivät rohkeasti lisää palkkaa, oppisivat sanomaan ei ja ylipäättään olisivat toisenlaisia. Melkein mihin tahansa yhteiskunnalliseen ongelmaan voidaan nimetä syyllisiksi naiset, aivan erityisesti äidit, koska kaikki johtuu tietenkin kasvatuksesta ja on siis naisten vika.

AIKAJANA

1975

syntyi Tampereella

1981

Esitti Pikku Prinssiä Ylen Pikku Kakkosessa

1991

muutto Turusta Tampereelle, kouluiusaaminen loppui

2003

valittiin kansanedustajaksi

2004

kihloihin Simo Frangénin kanssa

*– Olen treenannut
näkyväksi tulemista
kuusivuotiaasta
lähtien.*

– Liika tunnollisuus on 70- ja 80-luvuilla syntyneiden naisten taakka.

Meriläisen mielestä vika piilee yhteiskunnan rakenteissa. Niiden takia naisten on vaikeampi ottaa haltuun valtaa, johtajuutta ja asiantuntijuutta sekä niihin liittyvää uskottavuutta.

- On hyvä tiedostaa, että ei ole vain omaa heikkoutta, jos ei uskalla pyytää palkankorotusta tai hakea esimiestehtävään. Meidän kulttuurissamme naisille on opetettu eri sääntöjä ja taitoja kuin niitä, joilla pärjää siellä, missä jaetaan rahaa ja valtaa.

Kiltit, nöyrät ja tunnolliset

50- ja 60-luvulla kasvaneille tytöille teroitettiin kiltteyttä ja tottelevaisuutta. Saatiin mitä tilattiin: nöyriä ja kuuliaisia työntekijöitä.

Sittemmin tyttöjen kasvatuseriaatteisiin lisättiin tunnollisuuden vaatimus.

- Se on meidän 70- ja 80-luvuilla syntyneiden naisten taakka. Meillä on suuri joukko akateemisia suorittajaisia, joilla on kymppi kaikesta. He ovat häkellyttävän ahkeria ja lahjakkaita ja onnistuvat kaikessa mitä tekevät, mutta eivät kuitenkaan uskalla olla kunnianhimoisia, Meriläinen sanoo.

Selustan varmistelu ja pelko pienentävät naisia. Liika tunnollisuus altistaa myös työuupumukselle. Sille Meriläinenkään ei ole ollut immuuni.

Hän ei kuitenkaan heittäisi tunnollisuutta, kuuliaisuutta ja kiltteyttä romukoppaan.

- Moni haluaa irtisanoutua kiltteydestä, ja syytä onkin, jos mieltää kiltteyden kynnyksenä oleminen. Silloin kyllä tulee jyrätyksi. Itse ajattelen niin, että yhteiskunnan ongelma eivät ole liian kiltit ihmiset, vaan ne, jotka käyttävät hyväksi toisten kiltteyttä.

Ihan vaan miesten kesken

Miehet sanelevat säännöt myös työmarkkinapöydässä. Parhaiten tämä kävi ilmi pari vuotta sitten, kun kuusi miestä kokoontui pääministeri

Juha Sipilän virka-asuntoon Kesärantaan allekirjoittamaan kiky-sopimuksen.

Herrakööriin kuuluivat **Jarkko Eloranta** SAK:sta, **Sture Fjäder** Akavasta, **Jyri Häkämies** EK:stä, **Markku Jalonen** KT Kuntatyönantajista, **Antti Palola** STTK:sta ja **Juha Sarkio** Valtion työmarkkinalaitoksesta.

Ellei Kirkon työmarkkinalaitoksen silloista johtajaa **Vuokko Piekkalaa** olisi kutsuttu paikalle, naisvaltaisen julkisen sektorin lomaralahaleikkauksesta olisi sovittu ihan vaan miesten kesken.

Meriläinen on kuitenkin toiveikas, sillä *#Metoo*-kampanja osoitti, ettei parikymppisten naisten sukupolvi ole valmis nielemään mitä tahansa.

- Maailma muuttuu, ja työelämä sen mukana. Emme ehkä saa muutettua niiden miesten asenteita, joiden mielestä naiset ovat kynnen- viilajia, kahvinkeitittäjiä ja mokkapalanleipoja, mutta ainakin voimme muuttaa heidän käytöstapojaan.

Kirjailija ja järjestöjyrä

Minna Canth oli aikansa kulttuurivaikuttaja ja tuottelias kirjailija. Niin on Meriläinenkin. Tietokirjojen lisäksi hän on julkaissut kaksi romaania, esikoisteoksen *Nainen punainen* (2012) ja *Osterin* (2016).

- Jätin kolmannen romaanikäsikirjoituksen kustantajalle viime syksynä. Tieto- ja kokoelmateoksia teen omasta halusta tai tilauksesta, mutta kaunokirjallisuus on kutsumukseni, hän sanoo.

Viime lokakuussa Meriläinen valittiin Kultra ry:n pääsihteeriksi. Se on uusi kulttuurin ja taiteen alalle perustettu keskusjärjestö. Pesti on määräaikainen, mutta Meriläinen suhtautuu siihen intohimolla.

Tuoreen pääsihteerin tärkein tehtävä on vaikuttaa taiteen ja kulttuurin yhteiskunnalliseen asemaan ja rahoitukseen.

- Kulttuurin saralla jaetaan niukkuutta. Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuurin ja taiteen budjetti on vain 0,8 prosenttia valtion menoista. Kulttuurialan laaja toive on saada nostettua osuus prosenttiin.

Hameessa vai housuissa?

Mikä on Rosa Meriläisen suhde Minna Canthiin? Sanalla sanoen: arvostava.

- Hän teki työläisnaisten kohtaloista menestystarinoita ja pakotti eliitin näkemään, miten nämä naiset tulevat kaltoin kohdelluiksi niin sukupuolensa kuin luokkataustansa vuoksi, hän analysoi.

Canthin teoksista Meriläinen nimeää rakkaimmaksi *Anna-Liisan*, jossa nuori nainen joutuu yksin kärsimään yhdessä tehdyn synnin seuraukset.

- Yhteisön julmuus ja miehen valta livetä vas- tuusta ottavat vieläkin päähän niin, ettei veri meinaa kiertää. Siksi toivon, että oppisimme kohtelemaan nuoria naisia lempeämmin.

Canth pukeutui aikakaudelle tyyppisesti pitkään hameeseen. Myös Meriläinen viihtyy hameessa, tosin huomattavasti lyhyemmässä. Tämän jutun kuviin hän kuitenkin pukeutui kauluspaitaan, kravattiin ja puvuntakkiin.

Miksi ihmeessä? Koska toimitus pyysi - ja koska hän on kiltti. Solmio ja paita alleviivaavat sitä, että maailma on edelleen miesten - 175 vuotta Minna Canthin syntymän jälkeen. □

2011

kustannussopimus ensimmäisestä romaanista

2006

Frans-poika syntyi

2017

muutti Helsinkiin, uusperhe

2018

valittiin Kultra ry:n pääsihteeriksi

Motiivini

OLETKO AKTIIVINEN SOMESSA?

Twitterissä kyllä, muuten aika vähän. Päätin aikanaan, etten koskaan googlaa itseäni. Se on auttanut pysymään minuna ja olemaan säntäilemättä sen mukaan, mitä minusta kirjoitetaan.

UUSI ROMANISI JULKAISTAAN ENSI SYKSYNÄ.

PELOTTAAKO KRITIIKKI?

Pelottaa. Asiateksti on persoonattomampaa, kun taas romaaniin laitan sieluni. Ei saisi ajatella, että jos joku ei pidä kirjastani, hän ei pidä minusta, mutta siltä se tuntuu.

MITEN PARANNAT MAAILMAA?

Kehun naisen päivässä, ja joskus miehenkin.
Uskon positiivisuuden voimaan.

Alueelta

Yhdistysten ilmoituksia alueittain. Kokous-, koulutus- ja tapahtumailmoitukset löytyvät myös jhl.fi/tapahtumakalenteri.

Itä-Suomi

Iisalmen kunnalliset JHL 206

- Yhdistys tarjoaa jäsenilleen Smartum liikunta- ja kulttuuriseteleitä. Varaukset 2.1. alkaen! Yksi 10 kpl lippuvihko/jäsen 25 €. (arvo 50 €). Liput välitetään 10 kpl lippuvihkossa ja ne ovat henkilökohtaisia ja allekirjoitettava lippuja lunastettaessa. Lippujen varaus 3.2. mennessä teuvo.ryhanen@wippies.fi tai 0405216149. Tilatut liput lunastetaan yhd. toimistolta Iisalmen kaupungin keskusvarikko, Teollisuuskatu 2, parillisen viikon perjantai 8.2. tai 22.2. klo 12-13.30. Ilta-ajat ilmoitetaan myöhemmin.

Lisät. iisalmi206.jhlyhdistys.fi.
- Tarjoamme jäsenillemme helmikuussa jäsenedut 10 €/lippu/jäsen Bussi Somerolle, tarina Rauli Baddingista näytökseen Iisalmen kulttuurikeskukseen. Lisät. iisalmi206.jhlyhdistys.fi tai inteatteri.fi/ohjelmistossa. Jäsenhintaiset liput lunastetaan ennakkoon arkisin tai tuntia ennen esitystä vain Iisalmen Kulttuurikeskuksen

neuvonnasta ark. klo 10-17. Esitä JHL 206 jäsenkortti ja henkilöllisyystodistus. Lippujen hinnat 27 € norm. 25 € eläkeläiset sekä ryhmät ja 15 € koululaiset, opiskelijat ja varusmiehet. Lippujen hintaan lisätään välittäjän toimituskulut.

Ympäristöntekijät JHL 846

- Yhdistyksen ensimmäinen purkukokous 23.3. klo 12 JHL:n Itä-Suomen aluetoimistolla, Puistokatu 6, Kuopio.
- Sääntöm. kevätkokous 23.3. klo 13 JHL:n Itä-Suomen aluetoimiston tiloissa, Puistokatu 6, Kuopio.

Etelä-Suomi

Rinnekodin henkilökunta JHL 598

Teatteri-ilta, "Kiviä taskussa" -näytelmä 20.3. klo 19 Studio Pasilassa, Ratamestarinkatu 5, Helsinki. Lipun hinta 20 €, -1 lippu/jäsen, ei avec mahdollisuutta. Lipputilaukset ja lisät. 15.2. mennessä 0503047388, jani.rentola@rinnekoti.fi.

Satakunta

Porin teknisen alan henkilöstö JHL

Teatteri-ilta, yhdistys tarjoaa jäsenilleen lippuja Ulla Tapanisen Lava-ammuntaa V -monologin Rakastajat-teatterissa 1.3. klo 19. Lippujen hinnat jäsen 10 €, seuralainen 28 €, eläkeläisseuralainen 24 €. Lippuja on rajoitetusti. Ilm. 30.1. mennessä minna.makinen@porienergia.fi, (02) 6212046 tai 044 7012530 reijo.astokari@pori.fi.

Sisä-Suomi

Nokian JHL 105

Sääntöm. kevätkokous 13.3. klo 18 ravintola Pikkupipurissa, Harjukatu 21.

Varsinais-Suomi

Raideammattilaisten V-S os. 201 JHL 1201

- Ylimääräinen jäsenkokous 12.2. klo 18 Turun rautatieasema junahenkilökunnan neuvottelutila 2. krs, Ratapihankatu 37, 20100 Turku.

Käsitteltävä asia: Osaston omistaman lomakiinteistön LEVI asettaminen myyntiin.

- Osaston 10 -vuotisjuhlakokous 15.3. Ilm. 12.2. mennessä, katso lisätietoja osasto201.jhlyhdistys.fi. Paikka Turun rautatieasema, junahenkilökunnan neuvottelutila, 2. krs, Ratapihankatu 37.

Tiedoksi

Motiivin aikataulu 2019

Nro	Aineisto	Ilmestyy
2	21.2.	13.3.
3	2.4.	24.4.
4	14.5.	5.6.
kesätauko		
5	8.8.	28.8.
6	5.9.	25.9.
7	10.10.	6.11.
8	20.11.	11.12.

Ilmoitusten jättäminen

Yhdistysilmoitukset jätetään osoitteessa www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma

Mikäli haluat kokousilmoituksen lehteen, täytä lomakkeen kohta 3, jossa ruksaat kohdan "Haluan tapahtuman myös Motiivi-lehteen".

**VUODEN 2019
PALVELUT NYT
HAETTAVISSA.**
Katso www.kunteko.fi

KUTSU vanhustyön webinaariin

Aluetoimistojen tilaisuudet järjestetään seuraavasti:

Itä-Suomen aluetoimisto:

Yläsatamakatu 7 B 13, Joensuu

Puistokatu 6, Kuopio

Ilmoittaudu 1.2. mennessä ita-suomi@jhl.fi

Kaakkois-Suomen aluetoimisto:

Kauppakatu 40 D, Lappeenranta

Ilmoittaudu 1.2. mennessä kaakkois-suomi@jhl.fi

Satakunnan aluetoimisto:

Isolinnankatu 24, 5. kerros, Pori

Ilmoittaudu 1.2. mennessä satakunta@jhl.fi

Sisä-Suomen aluetoimisto:

Rautatienkatu 10, 7. kerros, Tampere

Ilmoittaudu 1.2. mennessä ssa-suomi@jhl.fi

JHL on kutsunut paikallisia kansanedustaja-
ehdokkaita tilaisuuksiin.

KENELLÄ VASTUU VANHUSTYÖSTÄ?

- kansanedustajat pohtivat vanhustyön haasteita

Kuinka voisimme kehittää vanhushpalvelujen laatua Suomessa? Miten turvaamme alan ammatillisen koulutuksen laadun ja edistämme työssä jaksamista? Mikä olisi paras tapa sovittaa yhteen omaishoito ja työelämä? Entä kuinka turvataan vanhustyön vetovoima tilanteessa, jossa yhä useampi alan ammattilainen miettii alan vaihtoa?

JHL kutsuu kaikki vanhustyön parissa työskentelevät jäsenensä kuulemaan ajankohtaisia asioita vanhustyön teemoista.

Liitto järjestää Helsingissä keskustelutilaisuuden ja webinaarin JHL:n keskustoimiston (Sörnäisten rantatie 23) auditoriossa sekä useita alueellisia tilaisuuksia. Tilaisuudet ovat avoimia ja maksuttomia, myös median edustajat ovat tervetulleita.

5. helmikuuta 2019 klo 17.30–19.00.

Keskusteluun Helsingissä osallistuvat:

muistilääkäri, eduskuntavaaliehdokas *Kati Juva* (vihr.), Helsinki
kansanedustaja *Anneli Kiljunen* (sd.), Kaakkois-Suomen vaalipiiri
kansanedustaja *Jaana Laitinen-Pesola* (kok.), Satakunnan vaalipiiri
kansanedustaja *Ilmari Nurminen* (sd.), Pirkanmaan vaalipiiri

Linkki webinaariin julkaistaan osoitteessa jhl.fi/lahetykset

Lähetystä pääsee katsomaan salasanalla JHLlahetykset

Mikäli haluat tulla tilaisuuteen JHL:n keskustoimistolle,
ilmoittaudu liiton nettisivuilla jhl.fi

Tervetuloa niin paikan päälle kuin verkon äärellekin keskustelemaan vanhustyön nykytilanteesta ja tulevaisuudesta!

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL • jhl.fi
Facebook, Twitter, Instagram: @jhlry, Youtube: @JHLviestii

Täyttääkö liiton koulutus työttömän aktiivisuusehdon?

AMMATTILIITTOJEN JÄRJESTÄMÄ työllistymistä tukeva koulutus täyttää aktiivisuusehdon huhtikuun alusta lukien. Työtön välttyy päivärahan leikkaamiselta osallistumalla JHL:n koulutukseen. Liiton viisipäiväiset maksuttomat verkkokurssit käynnistyvät heti huhtikuun alussa.

Jo vuoden alusta JHL:n työtön jäsen on voinut osallistua Työväen Sivustysliiton TSL:n Työnhakijan digitaidot -lähikoulutuksiin. Myös nämä maksuttomat kurssit kerryttävät aktiivisuutta ja parantavat työnhakuvalmiuksia. □

MIKÄ AKTIIVIMALLI?

Työttömyysturvan aktiivimalli otettiin käyttöön 2018 alussa. Sen mukaan työttömän on tehtävä palkkatyötä 18 tuntia työehtosopimuksen mukaisella palkalla, saatava yritystuloa vähintään 241 euroa tai osallistuttava viitenä päivänä TE-toimiston työllistymistä tukevaan palveluun kolmen kuukauden (65 päivää) aikana. Mikäli mikään ehdoista ei täyty, työttömyysetuutta leikataan 4,65 prosenttia seuraavan tarkastelujakson ajaksi.

MITÄ JHL TARJOAA?

Liiton tarjoamat aktiivisuusehdon täyttävät verkkokurssit käynnistyvät 1.4. mutta voit luoda tunnukset 18.3. alkaen. Kurssi kestää viisi päivää, ja sille voi ilmoittautua milloin vain. Kurssilla opiskellaan muun muassa oman osaamisen tunnistamista sekä ansioluettelon ja työhakemuksen laatimista. Koska kyseessä on verkkokurssi, ei opiskelu ole kiinni ajasta tai paikasta. Kurssista saa todistuksen ja samalla välttyy päivärahan alenemiselta.

ENTÄ MUUTA?

JHL tarjoaa jäsenilleen myös maksuttomia alueellisia lähikursseja. TSL:n toteuttamat viisipäiväiset Työnhakijan digitaidot -kurssit täyttävät työttömyysturvan aktiivisuusehdon. Lähikoulutuksia järjestetään Vaasassa, Joensuussa, Kouvolassa, Kajaanissa, Tampereella ja Helsingissä. Kurssit ovat maksuttomia, mutta matka- ja ruokailukustannuksia ei korvata. Todistuksen saa TSL:stä.

KUINKA TOIMIT?

Tarkista eWertti Nettikassasta aktiivisuuden seurantajaksosi tilanne. Ilmoittaudu Työnhakijan digitaidot -lähikoulutuksiin Jäsenpalvelu 24h:n kautta. Verkkokurssien tunnukset voit luoda osoitteessa www.urapalvelut.fi/jhl (18.3. alkaen). Muista ilmoittaa koulutukseen osallistumisesta TE-toimistoon ja työttömyyskassalle jo ennen kurssin aloittamista.

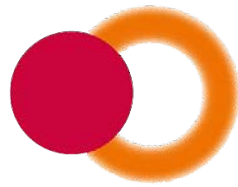
Anne Karjalainen

JHL-opiston rehtori
Koulutuksen ja yhteisten
palvelujen toimialue

TYÖTTÖMIÄ RANKAISEVA AKTIIVIMALLI otettiin ammattiliittojen vastustuksesta huolimatta käyttöön vuosi sitten. Työttömien on ollut vaikea päästä aktiivisuutta kerryttäviin koulutuksiin. Huhtikuun alussa tilanne paranee, kun myös ammattiliittojen tarjoama koulutus täyttää aktiivisuusehdon. Tämä tilaisuus maksuttomaan työllistymistä tukevaan koulutukseen kannattaa käyttää hyväksi!

KATSO OHJEET JA LISÄTIEDOT

jhl.fi/tukeatyonhakuun
LUE JUTTU motiivilehti.fi

Ei vuodenvaihteen indeksikorotusta

Ansiopäivärahan perusosa on tänä vuonna sama kuin edellisenä, eli 32,40 euroa päivässä. Eduskunta jäädytti kansaneläkeindeksin nyt kolmatta vuotta peräkkäin.

Lapsikorotukset säilyvät myös ennallaan. Vuonna 2019 ansiopäivärahan lapsikorotukset ovat yhdestä lapsesta 5,23, kahdesta 7,68 ja kolmesta tai useammasta lapsesta 9,90 euroa päivässä.

Ansiopäiväraha muodostuu perusosasta, ansio-osasta ja mahdollisesta lapsikorotuksesta. Perusosa on Kelan maksaman peruspäivärahan suuruinen, kun taas ansio-osa lasketaan hakijan työttömyyttä edeltäneistä ansioista. Perusosa vahvistetaan vuosittain kansaneläkeindeksin mukaisesti, eikä siihen alkaneena vuonna siis tullut muutosta.

Ansio-osa on 45 prosenttia päivärahan perusteena olevan päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Jos kuitenkin päivärahan perusteena oleva kuukausipalkka ylittää 3078,00 euroa (= 95 x perusosa 32,40 euroa), ansio-osa on tämän rajan ylittävältä osalta 20 prosenttia päiväpalkasta. Korotetun ansio-osan vastaavat prosenttiluvut ovat 55 ja 25.

Ansiopäivärahan verotus

Työttömyyskassa saa helmikuun alussa voimaan tulevat ennakonpidätystiedot suoraan verottajalta, mikäli jäsen on liittynyt kassaan 6.1.2019 mennessä. Kassa käyttää näitä ennakonpidätystietoja ansiopäivärahan, vuorottelukorvauksen ja liikkuvuusavustuksen maksussa. Verohallituksen päätöksen mukaisesti pidätys suoritetaan tällöin kuitenkin vähintään 25 prosentin suuruisena.

Työttömyyskassaan voi halutessaan toimittaa etuutta varten lasketun muutosverokortin, jolloin ennakonpidätysprosentti voi olla pienempi kuin 25. Sen saa kätevimmin verottajan sähköisen palvelun kautta vero.fi/omavero tai soittamalla verottajan puhelinpalveluun 029 497 000.

Muutosverokortit siirtyvät 1.1.2019 lukien verottajalta sähköisesti JHL työttömyyskassaan, kun valitset verokorttia tehdessä etuuden maksajaksi Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassan. Verokorttia ei tällöin tarvitse lähettää itse.

Työttömyyskassan jäsenet voivat käydä tarkistamassa ansiopäivärahan ennakonpidätystietonsa eWertti Nettikassasta kohdasta "omat tiedot".

Lakimuutokset

Eduskunta on hyväksynyt lakimuutoksen, joka helpottaa työttömän lyhytkestoista opiskelua. Enintään kuusi kuukautta kestävät opinnot voi aloittaa ilman, että opintojen sivu- tai päätoimisuutta tai työttömän tarvetta opinnoille arvioidaan.

Työnhakijalla voi olla oikeus ansiopäivärahaan opintojen ajalta, jos hän on vähintään 25-vuotias ja opinnot kestävä enintään kuusi kuukautta. Jos on kyse aiemmin harjoitetuista opinnoista, opintojen keskeytymisestä tulee olla kulunut vähintään yksi vuosi. TE-toimisto ratkaisee, voiko lyhytkestoiset opinnot aloittaa työttömyysetuudella.

Jos aloitat lyhytkestoiset opinnot työttömyysetuudella, aktiivimallin mukainen aktiivisuus-edellytys kertyy opintojesi ajalta. Vuodenvaihteesta alkaen aktiivisuusedellytykseen hyväksytään myös sivutoimiset opinnot enintään kuuden kuukauden ajalta. Sivutoimisina pidetään sellaisia opintoja, jotka eivät estä kokoaikatyön vastaanottamista.

Lue lisää ansiopäivärahasta, verotuksesta sekä lakimuutoksista: tyottomyyskassa.jhl.fi.

eWertti Nettikassa on sähköinen asiointipalvelu, jonka kautta voit lähettää hakemukset ja ilmoitukset työttömyyskassaan itsellesi parhaiten sopivana ajankohtana.

Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassa

Postiosoite: PL 100, 00531 Helsinki
Sähköposti: tkassa@jhl.fi

eEmeli Puhelinkassa päivystää kellon ympäri numerossa **010 190 300** ja henkilökohtaisesti maanantai-perjantai klo 9-14. eEmelissä saat ohjeita, voit tehdä kokonaan työttömän jatkohakemuksen, sekä tiedustella maksupäivää ja käsittelytilannetta.

(Hinta kiinteästä verkosta soittaessa paikallisverkkomaksu ja matkapuhelinverkosta soittaessa oman operaattorin hinnoittelun mukaan)

MINÄ

Tyytyväinen ammattinvaihtaja

Sirpa Sokura vaihtoi viisikymppisenä varastotyöntekijästä välinehuoltajaksi - eikä ole katunut. Uusi työ vaatii huolellisuutta ja sorminäppäryyttä.

teksti Ulla Puustinen kuva Silvi Kaarakainen

7

kilometriä
kotoa
työpaikalle

1

sometili

55

työkaveria

2

sydän-
ystävää

10

hansikas-
paria
päivässä

0

luottokorttia

5

vuotta
JHL:ssä

36

kengänkoko

25

porrasta
työpaikalle

SIRPA SOKURA
syntynyt 1965

KOTIPAIKKA
Lahti

AMMATTI
välinehuoltaja

TYÖNANTAJA
Päijät-Hämeen
hyvinvointiyhtymä

PERHE
mies, aikuiset lapset
ja 13-vuotias
koira Roni

HARRASTUKSET
golf, pilates

Kiinnostuin välinehuoltajan työstä, kun näin hiihtäjä Marjut Roligin haastattelun. Hänkin on välinehuoltaja!

**MOI, ME OLLAAN
RUOKATUTKAN HAHMOJA!**
Löydät meidät seikkailemasta
verkkosivuilta ja julisteesta

RuokaTutka opastaa lapset
ja nuoret ruuan maailmaan

Mitä kouluruoka on? Mistä se tulee ja miltä se maistuu? RuokaTutka on verkkosivusto, josta löytyy lapsille ja nuorille pelejä, testejä, tehtäviä ja videoita. Niiden kautta kouluruoka ja kouluravintolan henkilökunta tulevat oppilaille tutuiksi. RuokaTutka tarjoaa työkaluja ruokakasvatuksen tueksi.

P.S. Onko koulunne seinällä jo tämä juliste?
Julisteeseen on kätketty lisätty todellisuus, jonne pääset
kurkistamaan Arilyn-sovelluksella. Julisteen ja muut materiaalit
löydät verkkosivuilta.

**RUOKA
TUTKA**
www.ruokatutka.fi

 Euroopan unionin
koulujakelujärjestelmä

 RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

ROOLEISSA HELI SUTELA

PIHLA PENTTINEN

FANNI NOROILA

JAAKKO OHTONEN

OHJAUS
ESSI HELLÉN

Kevään ensi-ilta
lähestyy - luvassa
naisenergiaa
Domino-salissa!

MOOTTORITIE ON KUUMA

RAILAKAS KOMEDIA UNOHTUMATTOMASTA ROADTRIPISTÄ

ENSI-ILTA DOMINO-SALI
7.2.2019

ESITYKSET KEVÄÄLLÄ
7.2.–26.4.2019

LIPUT
32 / 27 €

LINNATEATTERI

VARAUKSET JA TIEDUSTELUT 02 232 1215
TAI INFO@LINNATEATTERI.FI WWW.LINNATEATTERI.FI

ticketmaster®

0600 10 800
1,98€/min. + pvm. MOTIIVI 3/7

Mitä huomenna tapahtuu?

Kuuden kunnan sote-palvelut yhdistyivät. Työntekijät kertovat saaneensa heikosti tietoa. Ovatko he joutuneet kiireellä runnotun uudistuksen pelinappuloiksi?

teksti Samuli Launonen ja Ulla Puustinen kuvat Esko Jämsä

Valkoinen huone on täynnä värikkäitä käsitöitä. Hyvinkääläiset kehitysvammaiset ja mielenterveysasiakkaat ahkeroivat niitä toimintakeskus Askareessa JHL:läisen **Hilkka Karjulan** ohjauksessa.

Täällä Karjula saa yhdistää vuosikymmenten kokemuksensa hoitotyöläisenä vielä pidempään jatkuneeseen käsityöntöihimoonsa. Nyt hänen työtään kuitenkin varjostaa epävarmuus: Karjula ei tiedä, saako kohta enää jatkaa Askareessa.

Karjulan osatyökyvyttömyyseläke on tauolla ja hän on Askareessa 80 prosentin työajalla. Hänet on sijoitettu toimintakeskukseen Hyvinkään kaupungin uudelleensijoitusmäärärahalta, sillä hän ei rasisuammansa vuoksi pysty tekemään töitä varsinaisessa ammatissaan perushoitajana. Työsopimus on katkolla toukokuussa.

Tammikuun 1. päivästä lähtien Karjulan työnantaja ei enää ole ollut Hyvinkään kaupunki. Hyvinkään sote-palvelut yhdistettiin viiden muun kunnan kanssa Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymäksi. Muut ovat Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula.

Karjula haluaisi pysyä työelämässä siihen saakka, kunnes jää vanhuuseläkkeelle.

- Minulle ei ole kerrottu, mikä on kuntayhtymän tapa kohdata osatyökykyiset työntekijät, hän sanoo.

Hän ei ole epävarmuutensa kanssa yksin.

Huhut saivat siivet

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä perustettiin 2017, ja vuoden 2018 ajan se vastasi sote-palveluiden järjestämisestä. Tämän vuoden alussa myös palveluiden tuotantovastuu siirtyi kuntayhtymälle.

Kyseessä on siis eräänlainen pikku-sote - yksi palikoista, joista lopulta rakentuu moneen kertaan lykkäytynyt valtakunnallinen sote-uudistus. Sen taas on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2021 alussa.

Keski-Uudenmaan soten palveluita käyttää 200 000 asukasta. Yhtymä työllistää noin 3 500

työntekijää. JHL:läisiä heistä on arviolta 200-300.

Mitä sote-muutos käytännössä tarkoittaa keskiuusimaalaisille työntekijöille? Siitä on liikkunut kuukausien ajan huhuja terveyskeskusten, sairaaloiden ja virastojen käytävillä.

Esimerkiksi Hilkka Karjulalle kerrottiin vasta viime metreillä, mitä hänen työpaikkansa nimelle tapahtuu. Vähän ennen vuodenvaihdetta Hyvinkään Askareen väki sai tietää, että toimintakeskuksen nimestä tippuu kaupungin nimi pois.

Epätietoista odottelua

Neljä kuntayhtymän eri kunnissa työskentelevää JHL:läistä sanoo, etteivät he ole saaneet kunnollista tietoa muutoksesta.

- Tunnelmat ovat odottavat ja epätietoiset, erityissosiaalihoaja **Lasse Puskala** kuvaili vielä joulukuun puolessavälissä.

Puskalan työnantaja on nyt vaihtunut Nurmijärven

kunnasta Keski-Uudenmaan soteksi. Hänen mukaansa työpaikalle toimitettiin syksyllä tasaisin väliajoin uusia organisaatiokaavioita, joihin ilmentyi aina uusien esimiesten nimiä.

- Infotilaisuuksia on ollut ja käden on voinut nostaa ylös ja kysyä, mutta kukaan ei ole tiennyt vastauksia.

Puskalan mukaan tiedottamisessa on korostettu, että ainoa välitön muutos on työnantajan nimen vaihtuminen.

Ainakin aluksi.

Ehdot pysyvät ensi alkun ennallaan

Sote-henkilöstön palvelussuhteiden ehdot pysyvät ennallaan, kertoo Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän henkilöstöjohtaja **Päivi Autere**.

Henkilöstö siirretään kuntayhtymälle liikkeen luovutuksella. Niinpä työehtosopimukset eli kunta-alan yleinen työehtosopimus KVTES ja lääkärin virkaehtosopimus pysyvät voimassa. Myös vanhat työehtosopimukset jäävät voimaan suurimalla osalla, sillä heidän tehtävänsä eivät muutu.

HILKKA KARJULA
työskentelee ainakin
toukokuuhun
Hyvinkäällä toiminta-
keskus Askareessa.

*– Infotilaisuuksia
on ollut ja käden on
voinut nostaa ylös,
mutta kukaan ei ole
tiennyt vastauksia.*

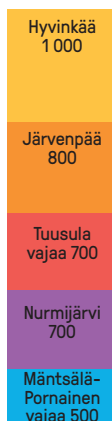
JAANA SALORANTA jakaa akuutti-
osaston potilaille ruokaa Tuusulan
pääterveysasemalla Hyrylässä.

– Tämä on semmoinen soppa, että varmasti tulee itkua ja hammastenkiristystä.

YHTEENSÄ KUNTAYHTYMÄÄN SIIRTY noin 3500 työntekijää, arviolta ainakin 70 prosenttia sote-puolen työntekijöistä.

Yksityiskohdista on sovittu siirtoasiakirjassa, jonka ovat valmistelleet pääluottamusmiehet ja työnantajat. Esimerkiksi kertyneet ja pitämättömät lomien ja säästövapaat pysyvät kuntayhtymään siirtyvillä koskemattomina. Eläketurvakin säilyy ennallaan, koska kuntayhtymä on kuntasektorilla työskentelevien eläkelaitoksen Kevan jäsen.

Toisaalta harva pelkääkään, että työolot muuttuisivat heti. Epävarmuus koskee tulevaisuutta: Mikä on tilanne vuoden kuluttua, kun koittaa uuden tes-kierroksen aika? Entä 2021, jolloin valtakunnallisen sote-uudistuksen on määrä toteutua ja maakunnalliset sote-keskukset aloittavat?

- Palveluntarkkailuarviossa on määritelty, että suurin muutos on tiimin esimiehen vaihtuminen. Mutta onko se vain puhetta? Lasse Puskala kysyy.

Moni uumoilee, että yksi todellisista päämääristä on palveluiden ulkoistaminen.

Esimiehekään eivät tiedä

Muutoksia on pohtinut myös **Jaana Saloranta**, akuuttiosaston laitoshuoltaja Tuusulan pääterveysasemalla Hyrylässä.

Salorannalla on toistaiseksi voimassa oleva työsopimus. Hän ei innostu ajatuksesta, että akuuttiosaston palvelut siirtyisivät jossakin vaiheessa yksityisen tuottamiksi.

- Voiko muutos johtaa tilanteeseen, jossa on tarve organisoida palveluita ja toimintoja uudelleen? Ja voiko siitä seurata, että jossakin vaiheessa laitoshuoltajia todetaan olevan liikaa? hän pohtii.

- Yli viisikymppinen ei ole työmarkkinoilla kaikkien halutuina - varsinkaan, kun hänellä on täydet kokemusvuodet.

Saloranta jakaa työparinsa kanssa ruoka-annoksia akuuttiosaston potilaille. Henkilökunnan tauko huoneen seinällä on muistilappuja, joihin on painettu uuden kuntayhtymän nimi. Asiakkaille muutosta myyvät isot pahvikyltit, jotka julistavat Keski-Uudenmaan soten tekemän palveluista "ihmisen kokoisia".

Saloranta korostaa, että huolet perustuvat vahvistamattomiin luuloihin ja luulot taas siihen, että mistään ei heru tietoa. Avoimet kysymykset johtavat turhaan spekulointiin.

- Oletan, että edessä on siirtymävaihe, jonka aikana tulevaisuus hahmottuu. Varmaankin noin vuosi mennään samalla systeemillä kuin nyt.

Kuntayhtymän henkilöstöjohtaja Päivi Autere sanoo ymmärtävänsä kentän huolet.

- On selvä, että osa henkilöstöstä reagoi, koska jotkut kunnat ovat tehneet ulkoistuksia. Tässä kuitenkin vain palkanlaskennan keskittäminen Kunta-Pro-yritykselle voidaan katsoa ulkoistamiseksi, eikä kukaan menetä työpaikkaa.

Hän myöntää, että uudistuksella tavoitellaan myös säästöjä ja tehokkuutta. Kyse on kuitenkin organisoinnista eikä siitä, että henkilöstöä lähdetäisiin irtisanomaan. Henkilöstökuluille ei Autereen mukaan ole asetettu euromääräistä säästö-tavoitetta.

- Eläköitymisvauhti on kova, noin sadan henkilön vuositasoa, ja mahdollinen vähentämistarve

hoituu sen avulla. Kaikkia tehtäviä ei tarvitse täyttää uudestaan.

"Tiedotus on toiminut mallikkaasti"

Autereen mukaan esimiehet ja henkilökunta on pidetty ajan tasalla muutoksista.

- Minun näkökulmastani tiedotus on toiminut mallikkaasti. Mutta onko tieto kulkenut kuntien sisällä loppuun asti? hän miettii.

Autere kertoo, että eri valmisteluryhmät vastaavat omasta tiedotuksestaan. Kokonaisuudesta taas on huolehtinut kuntayhtymän viestintäryhmä.

Henkilöstöjohtaja myöntää, että tiedottaminen on haastava kokonaisuus, jossa aina joku tuntuu jäävän paitsioon. Samalla hän korostaa, että jokainen työntekijä tietää, mihin mennä töihin jatkossa, ja että työpaikka pysyy suurimmalla osalla samana.

Vielä vähän ennen joululomaansa Lasse Puskala ei tiennyt, kuka hänen tuleva lähiesimiehensä on. Autereen mukaan esimiesrulettia on pyöritetty viime vaiheisiin saakka ja jokunen esimiestehtävä on vielä julkisesti haettavana.

Tänä vuonna arvioidaan organisaation rakenteen toimivuutta ja esimiestehtävien riittävyttä. Päivi Autere lupaa, että vuoden alkupuolella organisaatio selkeytyy ja muutoksista tiedotetaan.

- Vuoden 2019 alussa tulee uusi intra eli henkilöstön sisäinen verkkopalvelu. Lisäksi kaikki saavat paperivihkon, johon on koottu olennaiset tiedot uudesta organisaatiosta sekä muun henkilöstön yhteystiedot.

"Asiat tulevat kentälle ykskaks"

Järvenpään JHL ry:n pääluottamusmies **Pia Honkanen** on kohtuullisen tyytyväinen liikkeen luovutukseen sisältyvään henkilöstön siirtoasiakirjaan, joka turvaa keskeiset ehdot.

Sen sijaan siirtymää kuntayhtymään toteutetaan kiireellä, hän sanoo.

- Tässä sukelletaan syvään päähän. Asioita on ehkä tehty taustalla, mutta kentälle ne tulevat ykskaks.

Työntekijöille Keski-Uudenmaan sote-uudistuksen ehkä suurin epävarmuustekijä on, kuinka kunnan erilaisen kunnan käytännöt ja säännöt yhdistetään saman sateenvarjon alle.

- Pystynkö olemaan tehokkaampi kuntayhtymässä kuin kaupungin palveluksessa? Minähän teen työtä siellä samalla lailla, kysyy Hilikka Karjula.

- Eri kunnissa on erilaisia käytäntöjä. Tuleeko kaikille nyt sama malli? ihmettelee Jaana Saloranta.

Harmonisointi on haaste

Kunnilla on ollut paikalliset sopimukset, jotka kuntayhtymän alla on yhtenäistettävä eli harmonisoitava.

Se tarkoittaa, että ammattinimikkeet on yhdistettävä ja palkat harmonisoitava. Samaa työtä tekevien tehtäväkohtaisten palkkojen tulee olla yhtenevät.

- Jää nähtäväksi, mitä harmonisointi tarkoittaa. Esimerkiksi Tuusulassa ja Järvenpäässä lähihoita-

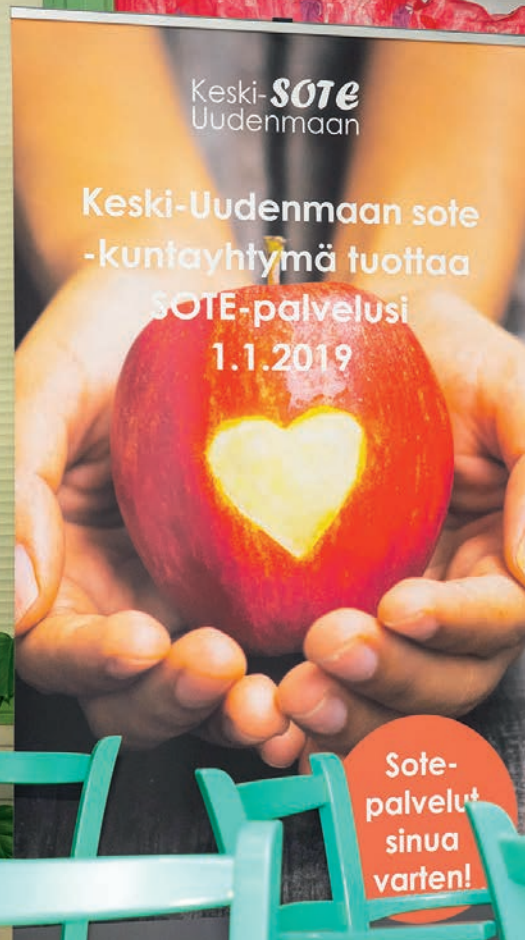
HE SIIRTYIVÄT KUNTA-YHTYMÄÄN

- Suurin osa sote-sektorin työntekijöistä, muun muassa valtaosa hoitohenkilökunnasta ja toimistohenkilöistä, joiden työ kytkeytyy sote-palveluihin.
- Tietotekniikan työntekijät.

HE EIVÄT SIIRTYNEET

- Suurin osa laitoshuoltajista, paitsi ne joiden työhön sisältyy ruoanjakelu.
- Suurin osa toimistohenkilöstöstä, jonka työhön on kuulunut yleishallinnossa soten ulkopuolisia asioita.
- Terveyskeskusten ja sairaaloiden keittöhenkilökunta.

TUUSULAN PÄÄTERVEYSASEMAN käytävillä ilmoitettiin vähän ennen vuodenvaihdetta tulevasta muutoksesta

Jääkö JHL jalkoihin?

jien palkoissa on eroa toistasata euroa, Honkanen huomauttaa.

- Toinen ongelma on, että vaikkapa Tuusulassa samalla nimikkeellä voidaan tehdä aivan erilaisia töitä kuin Mäntsälässä tai Järvenpäässä. Tehtävien vaativuuden arvioinneissa on isoja eroja.

Ensi vaiheen palkkaharmonisointi toteutetaan yksiköissä, jotka yhdistyvät fyysisesti. Tämä toteutuu kuntayhtymän henkilöstöjohtaja Päivi Autereen mukaan vuoden 2019 aikana. Sen sijaan kaikkien palkkojen harmonisointia saadaan vielä odottaa. Se kytkeytyy uuteen palkkausjärjestelmään, jonka käytännön suunnittelu alkaa tänä vuonna.

Henkilöstöjohtajan mukaan lähtökohta on, että kenenkään kokonaispalkka ei laske.

- Palkkarakenne kyllä voi muuttua. Jos jollakulla on isolla henkilökohtaisella lisällä korjattu pientä tehtäväkohtaista palkkaa, uudessa järjestelyssä tehtäväkohtaista palkkaa voidaan nostaa ja henkilökohtaisen lisän osuutta pienentää.

Harmonisointipakko koskee palkkojen lisäksi esimerkiksi hälytysrahaa. Honkanen kysyy, miten onnistutaan kehittämään paikallissopimus, joka sopii kaikille.

Uuden kuntayhtymän vaikutukset ulottuvat myös JHL:n rakenteisiin. Uusi, koko Keski-Uudenmaan soten alueen kattava yhdistys perustettiin 3. joulukuuta. Yhdistyksen tarkoitus on tuoda JHL:n ääni kuuluviin varsinkin, kun työehdoista lähdetään jälleen neuvottelemaan.

Kuntayhtymän noin 3500 työntekijästä JHL:ään kuuluu arviolta muutama sata. Järvenpään JHL ry:n pääluottamusmies Pia Honkanen sanoo, että ilman aktivoitumista liiton jäsenet voivat jäädä muiden jalkoihin, kun työehdoista lähdetään jälleen neuvottelemaan.

- Alue on niin valtava, että sen haltuunotto on iso haaste. Jokaisen kuuden kunnan alueelta pitäisi nyt löytyä aktiivisia JHL:läisiä. Pelkään, että voimme muuten jäädä sote-kuntayhtymässä altavastajiksi, sanoo Honkanen.

Ainakin 70 prosenttia kuntayhtymän työntekijöistä työskentelee KVTES:in eli kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen ehtoilla. JHL on yksi Julkisen alan unionin kautta yksi sopijajärjestöistä, kun uutta KVTES:iä aletaan neuvotella ensi syksynä. Silloin sovitut ehdot astuvat voimaan 1. huhtikuuta 2020.

- Olemme laaja yhdistys emmekä yhtä selkeää sote-liitto kuin Super ja Tehy. Olen huolissani siitä, miten saamme itsemme otetuksi vakavasti, Pia Honkanen sanoo.

Jotta liitto varmistaisi vankan aseman neuvottelupöydässä, kentällä tulisi tarttua toimeen ensi tilassa - eli varmistaa, että kaikilla alueilla on aktiivisia luottamushenkilöitä, hän toteaa.

- Vain siten voidaan saada kaikille sopiva työehtosopimus, jossa huomioidaan pienemmätkin ammattiryhmät eikä pelkkiä hoitoammattilaisia.

– Edessä on kova työ, mutta tilanne on hyvä. Voimme ottaa kuntayhtymään eri kuntien parhaat mallit.

- Hälytysrahan summa vaihtelee 15 ja 60 euron välillä. Miten se tasataan? Joku kärsii, kun summa pienenee, joku taas voittaa, kun se suurenee.

Seitsemän päivää sairauslomaa

Henkilöstöasioita koskeva ohjeistus joudutaan tekemään uusiksi, kertoo Autere.

- Edessä on kova työ, mutta tilanne on hyvä. Voimme verrata kuntien käytäntöjä ja ottaa kuntayhtymään parhaat mallit.

”Parhaiden mallien” omaksuminen tarkoittaisi Autereen mukaan esimerkiksi, että jos kunnalla on ollut jäykkä tapa ilmoittaa sairauspoissaoloista, se muutetaan joustavammaksi. Vuoden alusta työntekijä voi olla seitsemän vuorokautta sairauden takia poissa esimiehen luvalla, kun aiemmin käytäntö on vaihdellut kunnasta riippuen kolmesta seitsemään päivään.

Osatyökykyisten tilanne ratkotaan tapauskohtaisesti. Kuntayhtymään valittiin loppuvuodesta työhyvinvointipäällikkö, jonka vastuulla on suunnitella yksilöllisiä ratkaisuja.

- Olemme tiivistäneet yhteistyötä Kevan kanssa, jotta kukaan ei joutuisi väliinpuotoajaksi, Autere sanoo.

Muutokseen liittyykin myös myönteisiä odotuksia ja toiveita. Pia Honkanen toteaa, että esimerkiksi työntekijän mahdollisuus vaihtaa työpaikkaa toisen kunnan alueelle helpottuu merkittävästi.

Toiveikkuudelle on kuitenkin vaikea saada tilaa, kun välitömässä näköpiirissä on suuria kysymysmerkkejä. Mistä otetaan työn malleja mihinkin? Kuka määrittelee, mitkä asiat ovat hyviä?

- Tämä on semmoinen soppa, että varmasti tulee itkua ja hammastenkiristystä, Honkanen sanoo. □

LUE LISÄÄ Keski-Uudenmaan sote
-kuntayhtymästä: motiivilehti.fi
ja hyvinkaa.fi/ku-sote

 finnclean PRO
KOULUTUSPÄIVÄT & MESSUT

KANSAINVÄLISET PUHTAUSALAN AMMATTIMESSUT TAMPEREELLA

FINNCLEAN PRO 2019 yhdistää puhtausalan koulutuspäivät ja ammattimessut.

Puhtausalan ykköstaapahtuma kokoaa yhteen tuhansittain alan ammattilaisia ja tulevaisuuden osajia tutustumaan alan uutuuksiin, verkostoitumaan ja kouluttautumaan.

Finnclean PRO -messut on ennakkoon rekisteröityneille maksuton.

Finnclean PRO -koulutuspäivien hinnat, ohjelman ja tarkemmat tiedot löydät osoitteesta:
PUHTAUSALA.FI

Teemat 2019:
**DIGITALISAATIO
TYÖHYVINVOINTI
TYÖTURVALLISUUS
YMPÄRISTÖ**

27.–28.3.

TAMPEREEN MESSU- JA URHEILUKESKUS

Samanaikaisesti:
» **LIIKUNTAPAIIKKA-MESSUT:**
Sportec, Gymtec & Welltec
» **HANKINTAPÄIVÄT**

finnclean.fi

 @TampereenMessut #FinncleanPRO

 @FinncleanPRO

Voiko raskaus päättää määräaikaisen työsuhteen?

Anu Virkki, lakimies, varatuomari
edunvalvontalinja, oikeudelliset asiat
anu.virkki@jhl.fi

Poliitikot ovat esittäneet tonnin vauvabonusta hillitsemään syntyvyyden laskua. Määräaikaiset työsuhteet ja niiden tuoma epävarmuus ovatkin yksi merkittävimmistä syistä siirtää perheen perustamista tuonemmaksi.

HANKOLAINEN TERVEYDENHOITAJA työskenteli kaupungin palveluksessa määräaikaisissa työsuhteissa noin kolme vuotta, ennen kuin jäi äitiysvapaalle. Tämän jälkeen hänen määräaikaista virkasuhdettaan ei enää jatkettu. Hänen sijaisekseen otettiin henkilö, jonka virkasuhdetta jatkettiin ja joka lopulta vakinaistettiin.

Työnantaja perusteli valintaansa sillä, että uusi työntekijä oli pätevämpi ja soveltuviin tehtävään paremmin. Työnantajan ei omasta mielestään tarvinnut huomioida valinnassa sitä, kuka tehtävää oli aikaisemmin hoitanut, kun siihen oli tarjolla pätevämpi ja soveltuvampi henkilö.

Toimiko työnantaja oikein?

Helsingin hovioikeuden mielestä ei. Sen mukaan kahden pätevän henkilön välillä tehty pätevyysvertailu ei ole hyväksytty syy rajoittaa terveydenhoitajan määräaikaisen palvelussuhteen jatkumista. Terveydenhoitaja oli ollut pätevä, minkä lisäksi työnantajan käytäntönä oli uusia virkamääräys automaattisesti tehtävää hoitaneen työntekijän kanssa.

Työnantaja veloitettiin maksamaan terveydenhoitajalle hyvitystä tasa-arvolain

rikkomisesta (Helsingin hovioikeuden tuomio Nro 1401, Dnro S 00/1486).

LAKI NAISTEN JA MIESTEN välisestä tasa-arvosta kieltää työnantajaa asettamasta työntekijää epäedulliseen asemaan raskauden, synnytyksen tai muun sukupuoleen liittyvän syyn perusteella. Työsopimuksesta ei siten voi tehdä määräaikaista vaikkapa raskauden vuoksi. Työsuhteen kestoa ei voi myöskään lyhentää niin, että se päättyisi perhevapaan alkuun. Lisäksi määräaikaista työsopimusta tai virkamääräystä ei saa jättää uusimatta esimerkiksi raskauden, perheenhuoltovelvollisuuden tai perhevapaan käyttämisen perusteella, jos työnantajalla on edelleen kyseistä työtä tarjolla.

Työnantaja ei kuitenkaan riko syrjintäkieltoa, jos hän pystyy osoittamaan hyväksyttävän syyn menettelylle. Hyväksytty syy voi olla muun muassa se, että saman henkilön on ehdottomasti tehtävä työ alusta loppuun. Hyväksyttävää voi olla myös se, että työntekijä hoitaisi määräaikaisuutta vain merkityksettömän lyhyen ajan. Joskus työnantaja perustelee ratkaisuaan sillä, että

tehtävään on valittu pätevämpi hakija. Lähtökohtaisesti työnantajalla on oikeus valita tehtävään sopivista työnhakijoista haluamansa. Tätä oikeutta rajoittaa kuitenkin edellä mainittu tasa-arvolain säännös.

OIKEUSKÄYTÄNNÖSSÄ ON KATSOTTU, ettei kahden pätevän henkilön välillä tehty pätevyysvertailu ole tasa-arvolain mukaan hyväksyttävä syy rajoittaa määräaikaisen palvelussuhteen jatkumista (katso muun muassa edellä mainittu Helsingin hovioikeuden tuomio).

Lisäksi tasa-arvovaltuutettu on todennut lausunnossaan, ettei raskaana tai perhevapaalla olevaa henkilöä saa määräaikaista palvelussuhdetta jatkettaessa kilpailuttaa muiden hakijoiden kanssa, jos hän on tehtävään pätevä ja työpaikan käytäntönä on pätevien työntekijöiden määräaikaisten työsuhteiden uusiminen ilman hakumenettelyä (TAS 215/2017; annettu 26.3.2018).

Lausunto liittyi tapaukseen, jossa määräaikaista työsopimusta ei jatkettu enää sen jälkeen, kun työntekijä jäi äitiysvapaalle. Työnantaja oli rekrytoinut uusia työntekijöitä samana vuonna samoihin tehtäviin. □

Kysy

Askarruttaako mieltäsi jokin työelämään liittyvä kysymys? Lähetä se osoitteeseen motiivi-lehti@jhl.fi. Välitämme sen eteenpäin.

Lue lisää

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986, www.raskaussyrjinta.fi ja www.tasa-arvo.fi

På svenska

Läs lagkolumnen på www.motiv.fi fr.o.m. 23.1.

LUE
SUOMEKSI

motiivilehti.fi

Motiv

HUR BLEV DU AKTIVITETSHANDLEDARE?

När jag var projektsekreterare på Folkhälsan i Ekenäs på 1990-talet hade vi kvartersklubbar för de äldre. Senare fick jag jobb som aktiverare på långvården i Mjölbolsta. För några år sedan började jag på Raseborgs dagverksamhet för äldre.

VAD INSPIRERAR DIG I JOBBET?

De äldre är sådana personligheter. De berättar mycket om det förgångna, till exempel förbudslagen som upphävdes 1932. Det är relationerna jag tycker om och att kunna hjälpa de äldre.

VAD GÖR DU FÖR ATT ORKA BÄTTRE I JOBBET?

Jag sjunger i kör och går ut i skogen. Jag plockar bär och svamp. I ändan av vår gata kommer man direkt ut i skidspåret.

Inspirerad av kreativa elever

text Hellevi Raita foto Lina Enlund

JAG ÄR EN SÅDAN som alltid håller på med något. När vi åker bil och min man kör tar jag med stickningen och börjar sticka. För ett par år sedan bad Raseborgs kulturinstitut om respons på sitt kursinnehåll och jag svarade att jag skulle kunna bli lärare i stickning. När de hörde vad jag har för utbildning erbjöd de fyra vävkurser. Jag tog de två som går i Ekenäs.

Min farmor lärde mig att sticka och väva när jag var liten. Jag kunde sticka redan när jag var fem, sex år. I skolan var jag alltid först färdig och fick en massa extra uppgifter. Jag har också sytt i alla tider. Jag var mest intresserad av sömnad och vill bli lärare i sömnad, men den enda utbildningen på svenska var till vävinstruktör.

När jag jobbade som aktiverare på Mjölbolsta hjälpte jag de äldre att väva bland annat bordslöpare. I dagverksamheten där jag nu jobbar sysslar vi också med handarbete, men det finns inte plats för en vävstol så det blir stickning och sånt.

JAG HAR VÄVKURS en eftermiddag och en kväll i veckan. Många av mina elever är äldre som gått på kursen i årtal, men det finns också kvinnor i 30-årsåldern. Det är roligt med kontrasten till jobbet då kursdeltagarna är mycket piggare än de som kommer till dagverksamheten. Vävning är också bra träning: Man får använda huvudet, armarna och magmusklerna.

Eleverna bestämmer tillsammans vad de vill göra, och sedan läggs ränningen upp på vävstolen. De får i tur och ordning väva sin matta eller pläd i samma ränning. De väver också borddukar och handdukar. Det var väldigt fina borddukar de vävde i höstas, dem vill jag ha på utställning. De tar inspiration från vävtidningar och böcker, och av varandra.

Själv väver jag inte så mycket, jag bara undervisar. Jag visar och handleder, men det är inte direkta föreläsningar eftersom vävarna är på så olika nivå. Jag tycker det är roligt när det finns så väldigt kreativa människor och samtidigt upprätthåller jag mina egna kunskaper. Visst har jag funderat på att bli hantverkare, men det går inte att leva på det. □

**SOLVEIG
STENROOS**
Född 1964

HEMORT
Ekenäs, Raseborg

UTBILDNING
Instruktör
i vävning,
hemvårdare

YRKE
Aktivitetshandledare

FAMILJ
Man, fyra vuxna
barn, av vilka ett
med downsyndrom
bor hemma

Liitto teroittaa koulutusteemoja vaalikeskusteluissa

Koulutuspolitiikka on näkyvä osa JHL:n hallitusohjelmataivoitteita.

Tulevissa eduskuntavaaleissa liitto haluaa varmistaa ja nostaa näkyväksi jokaisen yksilöllisen oikeuden koulutukseen sekä koulutuksen merkityksen tämän päivän alati muuttuvassa työelämässä.

Koulutuksen avulla on huolehdittava paremmin työntekijöiden työmarkkina- kelpoisuudesta jatkossa.

JHL vaatii, että tulevien koulutus päätösten pitää perustaa tutkittuun tietoon ja tarvittaessa huonot päätökset pitää voida perua.

JHL järjestää 23.1.2019 talviseminaarin, jonka tavoitteena on lisätä tietoisuutta tasa-arvoisen kouluttautumisen merkityksestä ja välittää viestiä tuleville hallituspuolueille liiton koulutusteemoista.

Lue lisää aiheesta tammikuun loppupuolella verkossa: motiivilehti.fi.

JHL toimii aktiivisesti koulutuspolitiikassa. Liitto tuo esiin opetussuunnitelmiin sekä laki- ja kehittämishankkeisiin liittyviä kantojaan.

Viime syksyn aikana ajankohtaisia teemoja olivat muun muassa ammatillisen koulutuksen reformi, koulutusleikkaukset ja työssä oppiminen.

Seuraa koulutuspoliittisia tavoitteita ja muita aiheeseen liittyviä ajankohtaisia alueellisia ja valtakunnallisia teemoja liiton koulutuspolitiikan Twitterissä, jota ylläpitävät liiton ja JHL-opiston koulutusasiantuntijat. Tilin löydät tunnisteella [@jhlkopo](https://twitter.com/jhlkopo).

UUTTA OSAAMISTA TYÖHÖSI LASTEN JA NUORTEN PARISSA

Työskenteletkö esimerkiksi opettajana, ohjaajana, terveydenhoitajana tai kuraattorina? Kaipaako tukea moninaistuvassa kouluyhteisössä työskentelyyn? Moninaistuva koulu -opinnoista saat tietoa ja ymmärrystä erilaisista taustoista tulevien oppilaiden ja ohjattavien tukemiseen.

**LUE LISÄÄ
JA ILMOITTAUDU**

diak.fi/moninaistuvakoulu tai
avoin.jyu.fi/moninaistuvakoulu

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
AVOIN YLIOPISTO

Kiilaa itsesi kuntoon

JHL:N KOTIHOIDON TYÖNTEKIJÄ:

Ammattialasi Kiila-kuntoutukseen on parhailaan haku päällä. Se on yhdistelmä ryhmämuotoista ja yksilöllistä kuntoutusta.

Jos tunnet, että terveytesi on heikentynyt ja koet väsymystä ja kuormitusta työssäsi, laita pikaisesti hakemus maaliskuussa alkavaan kuntoutukseen. Kurssi on nimettömään tähdätty kotihoidossa työskenteleville JHL:n jäsenille. Se järjestetään Kunnonpaikassa, noin 10 kilometriä Kuopiosta.

Kurssin kustantaa Kela ja sen ajalta voi hakea kuntoutusrahaa sekä korvausta matkakuista.

Kuntoutuksessa haetaan erityisesti keinoja työssä jaksamiseen. Toteutukseen sisältyy yhteistyötä työterveyshuollon ja työnantajan kanssa.

Kurssin kohderyhmänä ovat työssä käyvät alle 67-vuotiaat, joiden työsuhte on vakituinen tai toistuvasti määräaikainen. Hakijan yksilöllinen kuntoutustarve ratkaisee kuntoutuksen pääsyn.

Kurssilla on yhteinen aloituspäivä, kolme kuntoutusjaksoa täysihoidossa ja päätöspäivä. Kurssi kestää vuodesta puoleentoista.

Ryhmäkoko on kahdeksan henkilöä ja paikat täytetään hakujärjestyksessä. Kelaan kannattaakin olla yhteydessä mahdollisimman pian.

Kuntoutuksessa haetaan KU 101 -lomakkeella. Liitteeksi tarvitaan B-lääkärilausunto ja hakijan yhdessä lähiesimiehensä kanssa täyttämä ammatillinen selvityslomake (KU 200). Ne löytyvät sivuilta www.kela.fi/lomakkeet.

Varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnattu KIILA-kuntoutus on vuorossa syksyllä.

Testaa omat työolosi netissä ja vertaa, miten muilla menee: testaatyoolosi.fi

Hae nyt hyvinvointilomalle

Hyvinvointilomat ry järjestää tuettuja täysihoidotomia myös tänä vuonna. Tuettuja lomiam myönnetään taloudellisin, terveydellisin ja sosiaalisin perustein.

Käy tutustumassa tarjontaan:

hyvinvointilomat.fi

SASKin lähettiläskoulutukseen

SASKin kunnan työn lähettiläitä koulutetaan maaliskuussa, ja opintomatka Indonesiaan starttaa marraskuussa. Jos kansainvälinen vaikuttamistyö ja SASKin toiminta kiinnostavat, lue lisää: sask.fi/ajankohtaista

Pohjoismainen Genevekoulu

Genevekoulu on tarkoitettu ay-aktiiveille. Neljän viikon kurssin tavoitteina on lisätä tietoa työelämän kansainvälistymisestä, ILO:sta ja muista kv-järjestöistä. Hakuuakaa on 31.1. asti. tsl.fi

KYSY IHMEESSÄ

Kuuluuko työterveys kaikille?

TOIMIN VAIKEAVAMMAISEN henkilökohtaisena avustajana. Olen ainoa työntekijä, tosin osa- ja määräaikainen. Kuuluuko työterveyshuolto myös minulle?

VASTAUS: Työterveyshuolto kuuluu kaikille työsuhteen laadusta tai kestosta riippumatta. Työnantaja on velvollinen järjestämään sen, vaikka työntekijöitä olisi vain yksi.

Työterveyshuolto koostuu lakisääteisestä työterveyshuollosta ja sairaanhoidosta. Työnantaja on velvollinen järjestämään lakisääteisen ehkäisevän työterveyshuollon. Sen sijaan sairaanhoito ei ole pakollinen.

Lakisääteiseen työterveyshuoltoon kuuluvat vastaanottokäynnit työhön liittyvän sairauden vuoksi. Työhöntulotarkastus ei ole osa sitä.

Työnantaja voi hankkia palvelut kunnallisen terveyskeskuksen tai yksityisen lääkäriaseman työterveyshuollosta. Työnantajan on tehtävä asiasta kirjallinen sopimus, jonka jälkeen Kela maksaa työnantajalle korvauksen.

Työpaikkaselvitys on työterveyshuollon tärkein työkalu. Siitä ilmenevät riskit, joita työ, työajat, haitallisille aineille altistuminen ja muut terveydentilaan vaikuttavat tekijät aiheuttavat työntekijälle.

Selvitä, missä työterveyshuollon sopimus on nähtävillä, työterveyshuoltosi laajuus (lakisääteinen vai laajempi) ja työterveyshoitajasi ja -lääkärisi. Jos työnantaja ei näitä tiedä, ota yhteys avustajakeskukseen tai työnantajasi kotikuntaan, joka on tehnyt päätöksen henkilökohtaisesta avusta.

Jos työterveyshuolto ei sisällä sairaanhoitoa, voi sairaustapauksessa mennä terveyskeskuksen päivystykseen. Sieltä saa sairauslomatodistuksen, mikäli sairaus edellyttää poissaoloa työstä.

Kysy ihmeessä

Lähetä kysymyksesi Motiivi-lehdelle osoitteeseen motiivi-lehti@jhl.fi.

Kom på kurs!

På JHL:s kurser får du nya idéer, erfarenheter från andra arbetsplatser och social samvaro. Nytt för i år är kurser som fyller kriterierna i aktiveringsmodellen.

text och foto Hellevi Raita

Dina Grigoreva och Oona Östman gick på sin första JHL-kurs någonsin i början av november förra året. Det var Vårdfestivalen, som är ett yrkesinriktat evenemang för personer som jobbar inom vården. Det ordnas ett 30-tal föreläsningar på finska och det finns också ett svenskt program.

- Jag tyckte det var riktigt bra. Vårdfestivalen har många teman som man inte själv kanske tänkt att man är intresserad av, säger Östman.

Grigoreva och Östman jobbar på Octavens serviceenhet för personer med funktionsnedsättningar i Helsingfors. Serviceenheten drivs av Kårkulla samkommun. Båda var mycket nöjda med en föreläsning av psykologen **Tony Dunderfelt**.

Grigoreva vill gärna ha föreläsningar i psykologi på Vårdfestivalen igen.

- En föreläsning om hur man kommunicerar och inspirerar sig själv i jobbet - det har man nytta av både på jobbet och i privatlivet, säger hon.

Vill gå yrkesrelaterade kurser

Båda rekommenderar Vårdfestivalen för andra JHL-medlemmar och vill gärna gå på kurs igen.

- Det ska vara sådant som är nära relaterat till jobbet, säger Östman.

Det är många som vill gå på yrkesinriktade kurser, visar en enkät som JHL gjorde bland sina svenskspråkiga medlemmar i höstas. De svarande önskar yrkesinriktade kurser för bland andra elevassistenter och köks- och städpersonal. De vill också ha kurser i hur man ska orka bättre på jobbet och hantera stressen.

- Önskemålen beaktas i planeringen av kurserna som ordnas 2020, säger regionombudet **Santeri Halttunen**.

Det kan bli aktuellt med webbkurser och yrkesinriktade kurser, säger han. Halttunen leder arbetsgruppen som planerar de svenskspråkiga kurserna.

JHL ordnar allmänna kurser som är riktade till alla medlemmar, yrkesinriktade kurser samt kurser för förtroendepersoner och föreningsaktiva.

Kurser ger nya idéer

Av dem som svarade hade hälften aldrig gått på

någon JHL-kurs. Som orsaker angav de bland annat att de inte kände till att det ordnas kurser och att Helsingfors ligger för långt borta.

Halttunen välkomnar alla medlemmar att delta i förbundets allmänna kurser.

Varför borde alla JHL-medlemmar gå på kurs?

- För att få nya idéer, träffa nya människor och skapa nätverk med svenska JHL-medlemmar. Och för att få mervärde av att höra till facket.

Medlemmarna får information om den fackliga rörelsen, hur det går till vid löneförhandlingar och aktuella frågor i arbetslivet.

De allmänna kurserna går medlemmarna på sin fritid. JHL betalar resorna enligt billigaste färdmedel och står för mat och logi.

Nya kurser för aktiveringsmodellen

Vid årsskiftet ändrades lagstiftningen så att fler aktörer kan erbjuda kurser som fyller villkoren i aktiveringsmodellen för arbetslösa. Alla arbetslösa har inte rymts med på de kurser som hittills ordnats. Därför ordnar Arbetarnas Bildningsförbund ABF och JHL-institutet nu avgiftsfria kurser för arbetslösa JHL-medlemmar som är över 25 år.

- JHL motsatte sig aktiveringsmodellen, men när lagstiftningen nu möjliggör det vill vi erbjuda kurser för att arbetslösa ska undgå nedskärningar i arbetslöshetsunderstödet. Kurserna ska också vara kvalitativa och nyttiga, säger JHL-institutets rektor Anne Karjalainen.

ABF ordnar i vinter två svenskspråkiga kurser, som ger arbetssökande digitala färdigheter. Kurserna, som ordnas i Vasa och i Helsingfors, har plats för 14 personer.

Den arbetslösa ska först kolla med TE-byrån och sedan med JHL:s arbetslöshetskassa innan hen ansöker om att få delta i kursen. Ansökan görs på Medlemsservice 24h på JHL:s webbplats.

Kurser skapar samhörighet

I april ordnas en kurs som heter Proffs inom JHL och är riktad till alla medlemmar. Den handlar om välmående i arbetet, hur vi tacklar förändringsprocesser och hur man skriver en CV, säger regionombudet **Kristiina Valonen-Yilmaz**.

PÅ VÅRDFESTIVALEN i höstas föreläste psykologen Tony Dunderfelt föreläste om hur man kan motarbeta stress under arbetsdagen. Läs mer om Dunderfelts föreläsning och se videointervjun med honom på [Motiv.fi](https://www.motiv.fi).

VI FINNS OCKSÅ PÅ FACEBOOK

JHL har en svenskspråkig Facebook-sida, som heter JHL på svenska. Där får du regelbundet information om kurser, den fackliga verksamheten och det som är aktuellt inom JHL just nu. Vi puffar också Motiviivs svenskspråkiga webbartiklar på FB-sidan. Gå in och gilla JHL på svenska på Facebook!

– Vi vill erbjuda kvalitativa och nyttiga kurser till de arbetslösa.

Kurser på svenska i år

Allmänna kurser

Facklig framtidkurs, Tammerfors, 26–27.1. (Sista anmälningsdag 17.12.2018)

Proffs inom JHL, Helsingfors, 6–7.4. (25.2.)

Organiseringskurser

Organisera dig! Deltagarna blir inbjudna till kursen. Helsingfors, 18–22.3 och 16–18.4. (11.2. och 11.3.)

Yrkesinriktade kurser

Vårdfestivalen, Helsingfors, 31.10–1.11. (23.9.)

Föreningskurser

Kraft ur en fungerande förening, Helsingfors, 21–22.9. (12.8.)

Förtroendemannakurser

Aktuellt för förtroendemen, Vasa, 11–12.3. (4.2.)

Regional förtroendemannakurs, Åland, 9–10.5. (1.4.)

Aktuellt för förtroendemen, Nådendal, 2–3.9. (29.7.)

Kompletteringskurs för förtroendemen, Helsingfors, 9–10.9. (5.8.)

Aktiveringskurser

Digitala färdigheter för arbetsökande, Vasa, 11–15.2. (28.1.) och Helsingfors, 25–29.3. (11.3.)

I samarbete med andra FFC-fack

Förtroendemannakurser

Grundkurs för förtroendemen, Helsingfors, 30.1–1.2. (24.12.2018)

Fortsättningskurs för förtroendemen, del 1, Helsingfors, 4.2–6.2. (7.1.)

Fortsättningskurs för förtroendemen, del 2, Helsingfors, 18–20.11. (14.10.)

Kompletteringskurs för förtroendemen, Helsingfors, 9–10.9. (5.8.)

Arbetskyddskurser

Grundkurs i arbetskydd, Helsingfors, 11–15.3. (4.2.)

Fortsättningskurs i arbetskydd, Helsingfors, 19–23.8 och 7–10.10. (15.7. och 2.9.)

Organiseringskurser

Organisera dig! Öppen för alla förbundsaktiva. Helsingfors, 18–20.10. (9.9.)

FFC:s svenskspråkiga kurser

Tvärfacklig kurs: Vår röst är gemensam, Åbo, 16–17.3. (6.2.)

Tvärfacklig kurs: Vår röst är gemensam, Vasa, 30–31.3. (20.2.)

Framtidens arbetsliv – FFC:s svenska seminarium, Helsingfors, 23–24.11. (8.10.)

OONA ÖSTMAN och Dina Grigoreva tyckte bra om psykologen Tony Dunderfelts föreläsning på Vårdfestivalen och vill gärna gå på kurs igen.

- Vi talar också om vilken betydelse äldre anställda har i arbetslivet, säger Valonen-Yilmaz.

Både Proffs inom JHL och Vårdfestivalen ska uppfylla kriterierna för aktiveringsmodellen. Kurserna är avgiftsfria för arbetslösa JHL-medlemmar.

Kurserna skapar också samhörighet mellan svenskspråkiga medlemmar från olika regioner.

Heidi Åkerfelt, huvudförtroendeman på Raseborgs stad, säger att kurserna är ypperliga tillfällen att skapa kontakter till andra föreningar, som kan ligga till grund för samarbete.

- Lokala föreningar skulle kunna ordna tvåspråkiga kurser tillsammans, och där kunde regionkontoren vara till stöd, säger Åkerfelt.

JHL:s regionkontor ordnar regionala kurser. Information om dem finns i anslutning till regionkontorens kontaktuppgifter på JHL:s webbplats.

Alltid något nytt för förtroendemen

I år ordnar JHL fyra egna förtroendemannakurser på svenska. De är öppna för alla förtroendemen samt föreningsordförande och andra som har förhandlingsrätt. På kurserna behandlas bland annat avtal mellan facket och arbetsgivarparter, lokala intressebevakningsfrågor och vårdreformen.

Kurserna är viktiga eftersom förtroendemen får uppdaterad information om kollektivavtalen och arbetsmarknadsfrågor.

- Det finns alltid något nytt som även erfarna förtroendemen har nytta av. Diskussionen och kamratstödet är också viktiga, säger Halttunen.

FFC:s kurser

Fackcentralen FFC ordnar svenskspråkiga kurser som är öppna för alla medlemmar i FFC-förbunden. JHL:s medlemmar kan anmäla sig till FFC:s kurser på samma sätt som till JHL:s egna kurser, alltså via Medlemsservice 24h på JHL:s webbplats. JHL står för kostnaderna.

I vår ordnar FFC två tvärfackliga kurser under temat Vår röst är gemensam, där kursdeltagarna får diskutera hur vi kan göra vår röst hörd i riksdagsvalet och i samhället. Den ena kursen ordnas i Åbo och den andra i Vasa.

FFC:s svenska seminarium ordnas i Helsingfors i november. Seminariets tema kretsar kring klimatförändringen, befolkningsutvecklingen och en hållbar framtid. □

LÄS MER OM KURSERNA i JHL:s kursbroschyr och på webben, jhl.fi/sv/kurser/kurskalender, jhl.fi/stodjobbsokning och sak.fi/sv/aktuellt/evenemang.

Vinkki vaalikamppailuun

Yhteiskuntapolitiikan opiskelijani harmittelivat kurssiesseissä, että ovat joutuneet kasvamaan vuoden 2008 jälkeisen talouskriisin säästö-aikana. Uudistuksiin ei ole ollut varaa, koska koko ajan on pitänyt säästää. Voisiko aika muuttua kevään vaaleissa?

Ennen vuodenvaihdetta hallitus alkoi maksaa pois valtion velkaa ja sai työllisyysasteen vihdoin nostettua 72 prosenttiin. Uutta hallitusta odottaa rivi kauan kaivattuja uudistuksia: perusturvan nostaminen ja sosiaaliturvan kokonaisuudistus, perhetukiudistus, sote-uudistuksen jatkaminen.

Listaa voisi jatkaa, mutta kuulen heti vastaväitteen: rahat eivät riitä! Myönteisistä talousuutisista huolimatta yritysmaailman lobbarit varoittavat taas huonoista ajoista. Näyttää jälleen siltä, että vaalikamppailun hallitsevaksi teemaksi tulee säästäminen.

Sosiaalipoliittisten uudistusten tavoitteena on parantaa hyvinvointia. Säästämistä vaativat tahot pyrkivät ennen muuta turvaamaan yritysten ja niiden omistajien hyvinvoinnin. Hyvinvointivaltiota halutaan ajaa alas vetoamalla siihen, että julkinen velka näyttäisi kasvavan tulevaisuudessa.

Pohjoismainen hyvinvointivaltio on onnistunut ainutlaatuisella tavalla yhdistämään ihmisten ja yritysten hyvinvoinnin. Panostukset perusturvaan, lapsiperheiden tukeen ja kattaviin sosiaali- ja terveyspalveluihin ovat olleet tuottavia investointeja - myös yrityksille. Tasapaino on kuitenkin järkkymässä: yritysten hyvinvoinnista uhkaa tulla tärkeämpää kuin ihmisten hyvinvoinnista. Jos näin käy, yritysten hyvinvointi ei enää paranna ihmisten hyvinvointia.

Tasapainon järkkäminen näkyy talouspuheessa, joka keskittyy julkisen talouden tasapainoon. Puhetapa hallitsee poliittista julkisuutta. Sen omaksumisesta ja osaamisesta on tullut uskottavuuden mittari mediassa.

Julkisen talouden tasapaino onkin tärkeä tavoite. Hallitseva talouspuhe keskittyy kuitenkin vain vaa'an toiseen puoleen eli menoihin. Merkittävä syy siihen, miksi nykyinen hallitus on säästänyt, on se, että hallitus on alentanut tuloveroja. Toisin sanoen esimerkiksi sosiaalietuuksien indeksitarkistuksista luopumisella ja muilla sosiaaliturvan säästöillä on rahoitettu veronalennukset.

Julkinen velka näyttää lisääntyvän tulevaisuudessa, koska veroja kerätään vähemmän.

1990-luvun laman jälkeen rikkaimpien tulot ovat kasvaneet enemmän kuin muiden siksi, että heidän tulojaan verotetaan kevyemmin kuin aikaisemmin. Tämän tilastollisen tosiasian sanominen on tabu.

Tuskin kukaan rakastaa veroja. Kattava, läpinäkyvä ja oikeudenmukainen verotus on kuitenkin tärkein selitys sille, miksi Suomi ja muut Pohjoismaat ovat hyvinvoinnissa edellä kaikkia muita maailman maita.

Vinkkini vaalikeskusteluun on tämä: jos eduskuntavaali-ehdokkaasano, ettei meillä ole varaa uudistuksiin, kysykää miksi ei ole. Jos ehdokkaas vastaa, ettei veroja voi kiristää keneltäkään, kysykää miksi ei voi. Vastaväitteenä kuulette, että kakku pitää leipoa ennen kuin sitä voidaan jakaa. Työllisyys- ja verotilastot kuitenkin kertovat, että kakku on jo leivottu. Nyt siitä pitäisi jakaa ryhtymällä vihdoin uudistuksiin. □

Heikki Hiilamo

on sosiaalipoliittikan professori VID yliopistossa ja Helsingin yliopistossa. Hän on työskennellyt myös Kelan tutkimusprofessorina.

Oikeudenmukainen verotus on tärkein selitys sille, miksi Pohjoismaat ovat hyvinvoinnissa edellä muita.

Sinä olet siellä.

AIKAKAUSMEDIA

Aikakausmedioihin uppoudutaan. Ne kuljettavat lukijan toiseen maailmaan. Niitä luetaan keskittyneesti ja usein. Myös mainoksia. Lisätietoja aikkarimainonnasta: aikakausmedia.fi/sinaoletsiella

"Aivan huipun hyvää palvelua ja mukavan leppoisaa keskustelua, ja ammattimaista opastusta miten toimia tilanteissa kun tilanteissa. Nopeus korvausasioissa saa myös kiitosta."

Sitaatit:
Turvan asiakas-
palautekysely

"Asioin tänään Turvassa tapaturma-asiassa ja huomasin, että kyllä kannatti vaihtaa vakuutukset Turvaan! Meitä palveli loistava vakuutusvirkailija, joka oli erittäin ystävällinen ja todella ammattitaitoinen - joka OIKEASTI kuunteli asiakasta ja osasi antaa oikeat neuvot! Meitä palveli IHMINEN eikä mikään puhelin-automaatti!!! Turva <3"

"Sain vastauksia useisiin kysymyksiini. Ja rauhoittavan tunteen liittyen pitkään poissaoloon kotimaasta. Juuri tältä pitääkin tuntua, kun on soittanut vakuutusyhtiöön."

"Nopeaa ja asian-
tuntevaa palvelua.
Tunne että asiakas on
oikeasti tärkeä."

Lämmin kiitos rakkaat asiakkaamme

**Olette jälleen arvioineet meidät
vakuutusalan parhaaksi kumppaniksi.**

(EPSI Rating 2018 -asiakastytyväisyystutkimus)

Haluamme olla jatkossakin osa tarinaasi ja teemme töitä suurella sydämellä, jotta voisimme palvella teitä entistäkin paremmin. Tervetuloa Turvaan uudet ja vanhat asiakkaat!

Yhdessä elämän käännteissä

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva • turva.fi • 01019 5109

 turva
vakuutusyhtiö